PROEFSTATION VOOR DE AKKERBOUW EN DE GROENTETEELT IN DE VOLLEGROND

SAMENVATTING VAN DE RESULTATEN VAN DE "STRUCTUURENQUÊTE AKKERBOUW 1975" - CENTRALE ZEEKLEIGEBIED

(oorspronkelijke gegevens CBS)

including English summary

ing. H. Preuter

maart 1978

rapport nr. 10

Edelhertweg 1, Lelystad
tel. 03200-22714

Olympiaweg 16, Alkmaar
tel. 072-111944

CENTRALE LANDBOUWCATALOGUS
0000 0939 4566

INHOUD

blz.

1. OPZET ENQUÊTE EN SAMENVATTING RESULTATEN 1
1.1. Indeling van de bedrijven 1
1.2. Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond 2
1.3. Samenvatting gegevens per grootteklasse 4
2. BOUWPLAN, OPBRENGST EN CONTRACTTEELT 6
2.1. Aantal bedrijven met vruchtwisselingsgewassen 6
2.2. Samenstelling van het bouwplan 6
2.3. Opbrengstniveau 8
2.4. Contractteelt van aardappelen 10
3. BEDRIJVEN NAAR RECHTSPOSITIE EN AANTAL ARBEIDSKRACHTEN 11
3.1. Rechtspositie 11
3.2. Aantal arbeidskrachten en sbe per arbeidskracht 12
3.3. Aantal arbeidsjaareenheden 12
4. MECHANISATIE EN BEWERKTE OPPERVLAKTE PER MACHINE 15
4.1. Aardappelrooimachines 15
4.2. Bietenrooimachines 17
4.3. Maaidorsers 19
4.4. Aardappelpootmachines en precisiezaaimachines 21
5. AANTAL BEDRIJVEN MET GEBRUIK VAN WERKTUIGEN 23
5.1. Trekkers 23
5.2. Werktuigen in eigendom 23
5.3. Werktuigen in mede-eigendom 25
5.4. Werktuigen van loonbedrijven 26
6. VERKAVELING EN GEBOUWEN 28
6.1. Aantal kavels en ontsluiting 28
6.2. Ploegpercelen en detailontwatering 29
6.3. Opslagruimte voor granen 30
6.4. Opslagruimte voor aardappelen en stroomvoorziening 30
7. SUMMARY AND CONCLUSIONS 33
8. BIJLAGEN 35
8.1. Enquêteformulieren landbouwtelling en structuurenquête 35
8.2. Gewassen voor vruchtwisseling in de vollegrond 39
8.3. Bedrijven met gebruik van werktuigen 40
8.3.1. 15-<20 ha en 20-<30 ha 40
8.3.2. 30-<40 ha en 40-<50 ha 41
8.3.3. 50-<75 ha en 75 ha en meer 42
8.3.4. Alle bedrijven 43

1. OPZET ENQUÊTE EN SAMENVATTING RESULTATEN

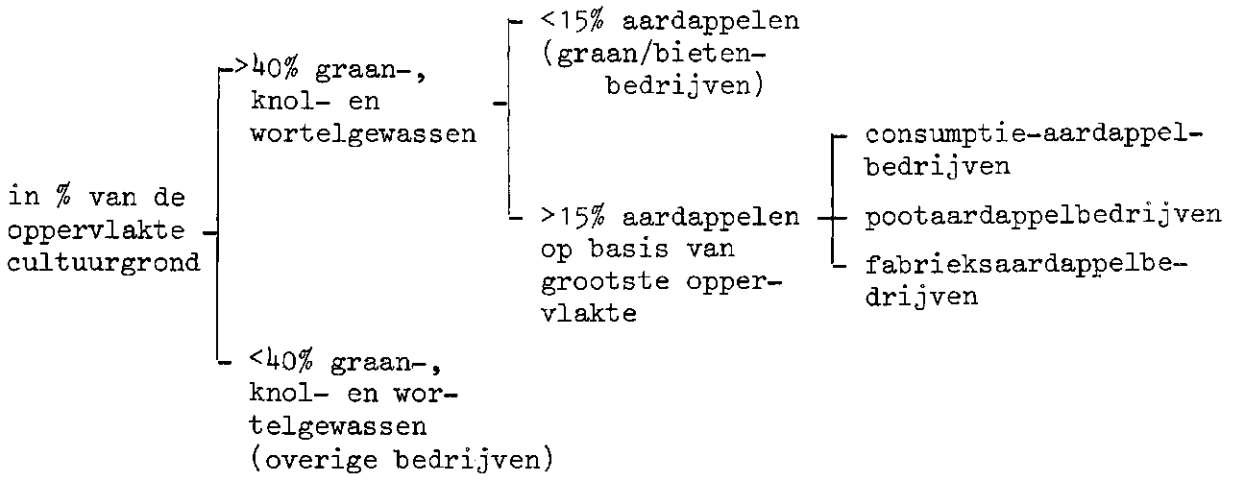
De "Structuurenquête Akkerbouwbedrijven 1975" heeft betrekking op bedrijven met tenminste een omvang van 70 standaardbedrijfseenheden (sbe) en 15 ha cultuurgrond. Van het totale aantal sbe per bedrijf moet 60% of meer afkomstig zijn van vruchtwisselingsgewassen.
De informatie is verkregen uit een aantal gegevens van de landbouwtelling mei 1975 en een aanvullende enquête, die is gehouden van november 1975 tot maart 1976. De modellen van de gebruikte formulieren zijn in bijlage 8.1. gegeven.
Als vruchtwisselingsgewassen zijn gerekend: granen, peulvruchten, handelsgewassen, land- en tuinbouwzaden, knol- en wortelgewassen, groenvoeder- en groenbemestingsgewassen, groenten vollegrond, bloembollen en -knollen en tijdelijk grasland. In bijlage 8.2. is een overzicht van de betreffende gewassen gegeven. De gegevens in dit rapport hebben betrekking op het centrale zeekleigebied. Hieronder vallen de zeekleigebieden in Noord-Holland en de IJsselmeerpolders met uitzondering van Zuidelijk Flevoland.

1.1. Indeling van de bedrijven

De bedrijven zijn ingedeeld naar grootteklassen en bouwplantypen. Deze typen zijn:

- consumptie-aardappelbedrijven
- pootaardappelbedrijven
- fabrieksaardappelbedrijven
- graan/bietenbedrijven
- overige bedrijven.

De bedrijven waar de oppervlakte granen en/of knol- en wortelgewassen minder is dan 40% van de oppervlakte cultuurgrond, zijn tot de overige bedrijven gerekend.
De bedrijven waarvan de oppervlakte granen en/of knol- en wortelgewassen 40% of meer is van de oppervlakte cultuurgrond zijn verder ingedeeld op basis van de oppervlakte aardappelen. De bedrijven met minder dan 15% aardappelen vallen onder de graan/bietenbedrijven.
De bedrijven met 15% of meer aardappelen zijn op basis van de grootste oppervlakte aardappelen ingedeeld in consumptie-, poot- of fabrieksaardappelbedrijven.
De basis van de indeling naar bedrijfstypen is hieronder schematisch weergegeven.

In hoofdstuk 2 is een overzicht gegeven van de samenstelling van het bouwplan van elk bedrijfstype.

1.2. Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond

In het centrale zeekleigebied zijn 2.522 bedrijven geënquêteerd, waarvan 43% in Noord-Holland, 33% in de Noordoostpolder en 24% in Oostelijk Flevoland. In tabel 1 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven per grootteklasse en per bouwplantype. De oppervlakte cultuurgrond bedraagt bijna 90.000 ha, waarvan 98% met vruchtwisselingsgewassen wordt beteeld.

Tabel 1. Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond en vruchtwisselingsgewassen.

opp.cultuurgrond in ha	bedrijven		opp. cult. grond in ha	opp.vruchtwissel.gew.		bedrijfstypen in %			
	aantal	in %		totaal in ha	in %	cons. aard. bedr.	poot-aard. bedr.	graan/bieten bedr.	overige bedr.
15 - <20	364	14	6.393	6.135	7	8	13	21	47
20 - <30	786	31	19.349	18.851	22	29	34	28	39
30 - <40	584	23	20.255	19.917	23	25	23	25	6
40 - <50	461	18	20.412	20.162	23	22	19	13	2
50 - <75	266	11	15.565	15.276	18	13	8	9	4
75 en meer	61	2	6.642	6.394	7	2	2	4	2
totaal	2.522	100	88.616	86.735	100	100	100	100	100
waarvan: cons.aard.bedr.	1.158[1]	46	43.232	42.824	49	100	-	-	-
pootaard.bedr.	849	34	28.754	28.296	33	-	100	-	-
graan/bietenbedr.	335	13	11.868	11.378	13	-	-	100	-
overige bedr.	180	7	4.762	4.238	5	-	-	-	100

[1] inclusief 1 fabrieksaardappelbedrijf

Uit tabel 1 blijkt dat in de grootteklasse van 20-30 ha het grootste aantal bedrijven voorkomt.
Bij de bedrijfstypen vormen de consumptie-aardappelbedrijven de belangrijkste groep. De oppervlakte cultuurgrond en de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen zijn vrij evenredig verdeeld over de grootteklassen van 20 tot 75 ha. De helft van de oppervlakte komt voor op de consumptie-aardappelbedrijven.
De gemiddelde oppervlakte cultuurgrond is 35 ha per bedrijf. De consumptie-aardappelbedrijven en de graan/bietenbedrijven zijn iets groter dan het gemiddelde. De pootaardappelbedrijven zijn iets kleiner en de overige bedrijven belangrijk kleiner dan het gemiddelde.
In tabel 2 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven, de oppervlakte cultuurgrond en het percentage rooivruchten in Noord-Holland, de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland.

Tabel 2. Aantal bedrijven en oppervlakte cultuurgrond en rooivruchten naar de gebieden in het centrale zeekleigebied.

oppervlakte cultuurgrond in ha	aant.bedrijven			opp. cultuurgrond			% rooivruchten[1]		
	Nrd.-Holl.	NOP	Oost. Flev.	Noord-Holl.	Noord-oostp.	Oost. Flev.	Nrd.-Holl.	NOP	Oost. Flev.
15 - <20	239	124	1	4.146	2.229	17	55	72	41
20 - <30	284	373	129	7.031	8.789	3.529	51	68	64
30 - <40	247	151	186	8.664	5.118	6.473	51	65	61
40 - <50	152	135	174	6.756	6.048	7.608	50	60	59
50 - <75	129	27	110	7.722	1.556	6.287	48	64	61
75 en meer	41	8	12	4.364	750	1.528	47	62	37
totaal	1.092	818	612	38.683	24.490	25.443	50	65	59
waarvan:									
cons.aard.bedr.	366	346	446	14.350	10.557	18.326	52	64	60
pootaard.bedr.	281	415	153	10.158	12.508	6.088	58	68	63
graan-/bietenbedr.	296	31	8	10.696	785	388	39	49	43
overige bedr.	149	26	5	3.480	641	641	54	50	15

[1] aardappelen, bieten, uien en bloembollen en -knollen in % van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen.

De consumptie-aardappelen komen vooral voor in Oostelijk Flevoland. De pootaardappelbedrijven liggen vooral in de Noordoostpolder. De graan/bietenbedrijven en de overige bedrijven zijn voor het grootste gedeelte afkomstig uit Noord-Holland. Dit is eveneens het geval met de bedrijven in de grootteklasse van 15-<20 ha en 75 ha en groter. Het grondgebruik is in de Noordoostpolder zeer intensief met 65% rooivruchten.

1.3. Samenvatting gegevens per grootteklasse

In tabel 3 is een samenvatting van een aantal gegevens per grootteklasse gegeven.

De granen, knol- en wortelgewassen nemen gemiddeld 80% van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen in, de groenten in de vollegrond 8%, de bloembollen en -knollen 2%, de land- en tuinbouwzaden 5% en de overige gewassen 4%. De kleinere bedrijven telen iets meer vollegrondsgroenten en bloembollen en -knollen.

Het opbrengstniveau van de pootaardappelen ligt relatief gunstig op de bedrijven van 15-<30 ha; dat van de consumptie-aardappelen op de bedrijven van 30-<75 ha en de opbrengst van de suikerbieten op de bedrijven van 20-<75 ha. Bij de wintertarwe liggen de opbrengsten op de bedrijven van 15-<20 ha lager dan op de grotere bedrijven.

De exploitatie van de bedrijven gebeurt voor 4% als rechtspersoon, voor 77% als persoonlijke onderneming van het bedrijfshoofd en voor 18% als maatschap of andere samenwerkingsvorm. De samenwerkingsvormen zijn overwegend op familierelaties gebaseerd.

Gemiddeld is de arbeidsbezetting twee arbeidsjaareenheden (aje) per bedrijf. De oppervlakte cultuurgrond per arbeidskracht is gemiddeld 18 ha met een variatie tussen de grootteklassen van 8-29 ha.

Het aantal sbe per aje is op de grotere bedrijven belangrijk hoger dan op de kleinere bedrijven.

Op ca. 60% van de bedrijven worden de aardappelen gerooid met een tweerijige rooier en de bieten met een zesrijige rooier. De verkaveling, ontsluiting en detailontwatering is in het centrale zeekleigebied relatief gunstig.

De aardappelen worden op 80% van de bedrijven op het eigen bedrijf opgeslagen.

In de volgende hoofdstukken zal meer gedetailleerd op de gegevens van deze samenvatting worden ingegaan.

Tabel 3. Samenvatting van de gegevens per grootteklasse voor het centrale zeekleigebied.

	grootteklasse in ha						
	15- <20	20- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75 en meer	totaal
aantal bedrijven	354	786	584	461	266	61	2.522
oppervlakte vruchtwisselingsgewassen in ha per bedrijf	16,9	24,0	34,1	43,7	57,4	104,8	34,4
in % van cult.grond	96	97	98	99	98	96	98
bouwplan in %							
granen	20	25	30	33	32	31	29
peulvruchten	1	1	1	1	1	1	1
handelsgewassen	1	1	2	1	2	2	1
land- en tuinbouwzaden	4	3	4	5	7	13	5
knol- en wortelgewassen	45	52	53	52	52	45	51
groenvoeder en groenbem.gew.	0	1	0	0	0	1	0
groenten vollegrond	14	10	7	7	6	6	8
bloembollen en -knollen	11	4	1	0	1	0	2
tijdelijk grasland	4	4	2	1	0	2	2
opbrengstniveau per ha in % van aantal bedrijven							
≥ 25 ton pootaardappelen	55	57	48	46	35	45	50
≥ 40 ton cons. aardappelen	17	39	45	54	53	32	43
≥ 55 ton suikerbieten	22	35	35	38	35	15	34
≥ 5,5 ton wintertarwe	37	52	51	56	52	52	52
rechtspositie in % van aantal bedrijven							
rechtspersoon	3	3	4	4	10	24	4
pers.onderneming bedrijfshoofd	76	80	79	76	71	43	77
maatschap of andere sam.vorm	21	15	17	20	19	32	18
arbeid							
arbeidsjaareenheden per bedrijf	2,13	1,90	1,74	1,94	2,40	3,70	2,00
opp.cult. in ha per aje	8,24	12,98	19,90	22,81	24,36	29,39	17,61
% bedr. met ≥ 130 sbe per aje	33	45	50	53	73	72	50
gebruik van machines[1] in % van aantal bedrijven met aard. enz.							
aardappelrooimachine tweerijig	35	47	63	64	80	86	58
bietenrooimachine zesrijig	58	54	61	62	75	71	60
maaidorser > 4 m	38	25	24	25	29	36	27
verkaveling, ontsluiting en ontwatering in % van aantal bedrijven							
1 en 2 kavels	86	90	90	90	76	51	87
>60% ontsloten bouwland	65	78	73	80	76	75	75
voldoende detailontwatering	74	78	76	83	74	56	77
opslagruimte in % van aantal bedrijven met aard. of granen							
aardappelen	62	77	80	88	84	86	79
granen	2	4	12	20	29	45	13

[1] inclusief werktuigen van loonbedrijven enz.

2. BOUWPLAN, OPBRENGST EN CONTRACTTEELT

2.1. Aantal bedrijven met vruchtwisselingsgewassen

Aardappelen, suikerbieten en granen zijn de belangrijkste gewassen op de akkerbouwbedrijven. In tabel 4 is een beeld gegeven van het percentage bedrijven waarop groepen van gewassen voorkomen.
Uit tabel 4 blijkt dat de granen en knol- en wortelgewassen het meest voorkomen. In de grootteklasse van 15-<20 ha is het aantal bedrijven met deze gewassen iets kleiner.
De peulvruchten, handelsgewassen, land- en tuinbouwzaden worden relatief meer op de grotere bedrijven verbouwd. De vollegrondsgroenten en vooral de bloembollen en -knollen worden vooral op de kleinere bedrijven geteeld.
De overige bedrijven bestaan uit een groot aantal bedrijven met bloembollen en -knollen.

2.2. Samenstelling van het bouwplan

In de volgende tabellen is de oppervlakte van een aantal gewassen per grootteklasse en bedrijfstype in % van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen gegeven. Hierbij zijn alleen de gewassen opgenomen die 2% of meer van de totale oppervlakte innemen.

Tabel 5. Samenstelling van het bouwplan (1)

opp. cultuurgrond in ha	in % van oppervlakte vruchtwisselingsgewassen								
	knol- en wortel-gewassen	waarvan:			gra-nen	waarvan:			
		poot-aard.	cons. aard.	s.bie-ten		w. tarwe	z. tarwe	z. gerst	ha-ver
15-<20	45	11	9	26	20	9	5	5	2
20-<30	52	12	13	27	25	14	4	4	3
30-<40	53	10	14	29	30	18	4	4	4
40-<50	52	10	14	28	33	20	3	4	5
50-<75	52	8	15	28	32	18	4	5	4
75 en meer	45	7	13	24	31	15	4	8	3
totaal	51	10	14	28	29	17	4	5	4
waarvan:									
cons.aard.bedr.	54	2	24	29	32	19	4	4	5
pootaard.bedr.	57	26	3	29	25	15	3	4	3
graan-/bietenbedr.	38	1	6	31	39	18	7	11	3
overige bedr.	14	6	3	5	4	1	1	1	1

Uit tabel 5 blijkt dat in elke grootteklasse het percentage poot- en consumptieaardappelen samen 25% of lager is. De totale oppervlakte aardappelen is op de consumptieaardappelbedrijven 26% en op de pootaardappelbedrijven 29% van de

Tabel 4. Aantal bedrijven met groepen van gewassen

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedrijven	aantal bedrijven met groepen van gewassen in % van het aantal bedrijven per grootte-klasse of bedrijfstype								
		granen	peul-vruchten	handels-gewassen	land- en tuinbouw-zaden	knol- en wortel-gewassen	groenv. en groen-bem.gew.	groenten volle-grond	bloembol-len en -knollen	tijdelijk grasland
15-<20	364	66	6	4	18	88	1	55	35	16
20-<30	786	82	7	8	18	96	4	61	17	19
30-<40	584	93	8	13	31	99	3	51	6	15
40-<50	461	98	8	11	33	100	3	48	4	12
50-<75	266	97	9	17	47	100	4	45	5	6
75 en meer	61	95	15	33	57	98	18	44	7	18
totaal	2.522	87	7	11	28	97	3	53	13	15
waarvan: cons.aard.bedr.	1.158	96	7	10	22	100	3	56	5	9
pootaard.bedr.	849	85	2	8	28	100	3	61	14	19
graan-/bietenbedr.	335	98	25	28	53	100	6	24	7	14
overige bedr.	180	17	3	2	19	57	7	56	76	31

oppervlakte vruchtwisselingsgewassen.
De oppervlakte suikerbieten is op de graan-/bietenbedrijven 31% van de oppervlakte vruchtwisselingsgewassen.
In tabel 6 is een overzicht van de omvang van de overige gewassen gegeven.
De overige bedrijven hebben gemiddeld 20% aardappelen, bieten en granen, 25% vollegrondsgroenten, 30% bloembollen en -knollen en 25% graszaad en tijdelijk grasland.

Tabel 6. Samenstelling van het bouwplan (2)

opp. cultuurgrond in ha	in % van oppervlakte vruchtw.gewassen							vruchtwisselingsgew. in ha per bedrijf
	groenten in de volle-grond	waarvan: zaai-uien	waarvan: overig	gras-zaad	bloem-bollen en -knollen	tijdelijk gras-land	overige gew.	
15-<20	14	5	9	3	11	4	3	16,9
20-<30	10	6	4	3	4	4	2	24,0
30-<40	7	4	3	4	1	2	3	34,1
40-<50	7	3	4	5	0	1	1	43,7
50-<75	6	2	4	6	1	0	3	57,4
75 en meer	6	1	5	12	0	2	4	104,8
totaal	8	4	4	5	2	2	3	34,4
waarvan:								
cons.aard.bedr.	8	4	4	3	0	1	2	37,0
pootaard.bedr.	8	5	3	5	1	3	1	33,3
graan-/bietenbedr.	3	1	2	9	1	2	8	34,0
overige bedr.	23	2	21	13	31	13	2	23,5

2.3. Opbrengstniveau

Het opbrengstniveau van de gewassen heeft betrekking op de gemiddelde opbrengst per ha van de bij de meitelling 1975 opgegeven arealen. Hierbij is alleen naar de opbrengsten van aardappelen, suikerbieten en wintertarwe gevraagd.
In tabel 7 is de opbrengst van aardappelen gegeven.
Uit tabel 7 blijkt dat op 41% van het aantal bedrijven de opbrengst van pootaardappelen ligt tussen 20 en 25 ton per ha. De bedrijven beneden 50 ha hebben hogere opbrengsten dan de grotere bedrijven.
Het aantal bedrijven met opbrengsten beneden 20 ton per ha is op de pootaardappelbedrijven lager dan op de andere bedrijfstypen.
Op 26% van het aantal bedrijven met consumptieaardappelen ligt de opbrengst tussen de 40 en 45 ton per ha. De hoogste opbrengsten komen voor op de bedrijven tussen 40 en 75 ha.

De opbrengsten zijn ten opzichte van de andere bedrijfstypen op de consumptie-aardappelbedrijven het hoogste.

Tabel 7. Opbrengstniveau van aardappelen (in tonnen per ha)

opp. cultuurgrond in ha	in % van het aantal bedrijven waarop aardappelen voorkomen									
	pootaardappelen					cons.aardappelen				
	<20	20-<25	25-<30	30-<35	35 en meer	<30	30-<35	35-<40	40-<45	45 en meer
15-<20	9	36	33	17	5	39	26	17	13	4
20-<30	8	35	37	15	5	19	15	26	23	16
30-<40	9	43	35	11	2	17	14	24	27	18
40-<50	11	43	33	11	2	13	14	19	33	21
50-<75	13	52	32	3	-	15	14	17	32	21
75 en meer	7	48	45	-	-	28	24	16	24	8
totaal	9	41	35	12	3	19	16	22	26	17
waarvan:										
cons.aard.bedr.	13	41	33	11	1	15	12	23	30	20
pootaard.bedr.	7	41	37	13	3	14	23	26	24	13
graan-/bietenbedr.	28	43	28	3	-	51	26	11	7	5
overige bedr.	11	34	29	20	7	34	41	11	9	5

In tabel 8 zijn de opbrengsten van de suikerbieten en de wintertarwe gegeven.

Tabel 8. Opbrengstniveau van suikerbieten en wintertarwe (in tonnen per ha)

opp. cultuurgrond in ha	in % van het aantal bedrijven waarop het gewas voorkomt									
	suikerbieten					wintertarwe				
	<40	40-<45	45-<50	50-<55	55 en meer	<4	4-<4½	4½-<5	5-<5½	5½ en meer
15-<20	8	23	17	31	22	6	11	17	29	37
20-<30	4	9	17	34	35	2	9	12	24	52
30-<40	2	13	20	29	35	2	4	18	24	51
40-<50	3	10	18	31	38	3	7	15	19	56
50-<75	5	13	19	28	35	3	10	15	20	52
75 en meer	10	23	33	18	15	2	6	19	21	52
totaal	4	13	19	31	34	3	8	15	23	52
waarvan:										
cons.aard.bedr.	4	11	18	32	36	2	6	13	22	57
pootaard.bedr.	1	7	16	35	41	3	8	15	22	51
graan-/bietenbedr.	12	36	27	17	8	4	11	26	26	32
overige bedr.	12	10	18	31	29	-	-	20	20	60

Uit tabel 8 blijkt dat op 34% van het aantal bedrijven met suikerbieten de opbrengst van de bieten 55 ton of meer per ha is. De hoogste opbrengsten komen voor op de bedrijven van 20 tot 75 ha.

Uit de opbrengsten van de bedrijfstypen blijkt dat op de pootaardappelbedrijven de hoogste opbrengsten van de bieten voorkomen. De opbrengsten op de graan-/bietenbedrijven zijn het laagste.

Op 52% van de bedrijven met wintertarwe ligt de opbrengst op 5.500 kg of meer per ha. De opbrengsten zijn het laagste op de bedrijven beneden 20 ha en op de graan-/bietenbedrijven.

2.4. Contractteelt van aardappelen

In tabel 9 is een overzicht gegeven van de contractuele binding voor de afzet van aardappelen.

Tabel 9. Contractuele binding voor de afzet van aardappelen in procenten van het aantal bedrijven met aardappelen.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedr. met aard.	contractuele binding voor afzet in % van de produktiewaarde				w.v. bedr. zonder opslag				
						bedr. met aard. z.opslag	contractuele binding in % van de produktiewaarde			
		geen	≤50	51-90	91-100		geen	≤50	51-90	91-100
15-<20	269	90	3	1	6	103	90	1	1	8
20-<30	712	89	5	2	3	161	88	3	2	7
30-<40	546	87	6	1	5	109	83	4	4	10
40-<50	448	85	10	2	3	54	83	4	4	9
50-<75	253	79	10	4	7	41	71	12	5	12
75 en meer	57	75	7	5	12	8	75	13	-	13
totaal	2.285	87	7	2	5	476	85	4	3	9
waarvan:										
cons.aard.bedr.	1.158	84	10	2	4	192	83	4	3	9
pootaard.bedr.	849	90	3	2	5	149	85	5	2	8
graan-/bietenbedr.	194	84	2	4	11	102	85	2	3	10
overige bedr.	84	96	1	-	3	32	94	-	-	6

Uit tabel 9 blijkt dat de kleinere bedrijven iets minder contracten voor de afzet hebben afgesloten dan de grotere bedrijven. De omvang van de contractteelt is echter klein. De bedrijven zonder opslagcapaciteit op het eigen bedrijf hebben gemiddeld iets meer contracten afgesloten dan de bedrijven met ruimte voor eigen opslag.

3. BEDRIJVEN NAAR RECHTSPOSITIE EN AANTAL ARBEIDSKRACHTEN

3.1. Rechtspositie

In tabel 10 zijn de bedrijven naar de rechtspositie van de onderneming ingedeeld. Bij de beoordeling of er sprake is van een maatschap is uitgegaan van de opvatting van de boer. Hierbij is niet gevraagd naar een contract of notariële akte.

Tabel 10. Bedrijven naar rechtspositie.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedrijven	in % van het aantal bedrijven								
		rechtspersoon				natuurlijk persoon				
		venn. onder firma	besl./ naaml. venn.	stichting	overheid	pers.ond. bedr.hoofd		maatschap e.a.samenwerkingsvormen		
						<50j	≥50j	vader en zoon	gebr. of kind.	over. relaties
15-<20	364	1	1	1	0	39	37	12	9	0
20-<30	786	0	1	0	2	38	42	11	4	0
30-<40	584	-	1	0	3	43	36	13	4	0
40-<50	461	0	1	0	3	45	31	15	4	1
50-<75	266	0	3	1	6	44	27	11	6	2
75 en meer	61	2	10	5	8	25	18	18	11	3
totaal	2.522	0	1	0	3	41	36	12	5	1
waarvan:										
cons.aard.bedr.	1.158	0	1	0	3	45	35	12	3	1
pootaard.bedr.	849	0	1	0	3	40	39	12	3	0
graan-/bietenbedr.	335	1	0	0	2	40	38	10	8	2
overige bedr.	180	2	12	1	1	22	16	22	23	1

Uit tabel 10 blijkt dat 4% van de bedrijven als rechtspersoon wordt geëxploiteerd. Deze exploitatievorm komt iets meer voor bij de bedrijven boven 50 ha en bij de overige bedrijven. De persoonlijke onderneming van het bedrijfshoofd komt in sterke mate voor nl. 77% van het totale aantal bedrijven. De gemiddelde leeftijd van het bedrijfshoofd is iets lager dan 50 jaar. Op de bedrijven van 40 ha en groter is het bedrijfshoofd gemiddeld jonger dan op de bedrijven beneden 40 ha. De maatschap of andere samenwerkingsvorm houdt sterk verband met de familierelatie. De belangrijkste is de maatschap enz. tussen vader en (schoon)zoon.

De bedrijven beneden 75 ha en de aardappel- en graan-/bietenbedrijven vertonen op het gebied van de rechtspositie een min of meer gelijk beeld.

De bedrijven van 75 ha en meer zijn voor ca. 25% een rechtspersoon, voor 45% een persoonlijke onderneming van het bedrijfshoofd en voor 30% een maatschap of andere samenwerkingsvorm. Deze laatste vorm is ook bij de overige bedrijven met bijna 50% sterk vertegenwoordigd.

3.2. Aantal arbeidskrachten en sbe per arbeidskracht

In tabel 11 zijn de bedrijven ingedeeld naar het aantal mannelijke arbeidskrachten per bedrijf en naar het aantal standaardbedrijfseenheden per arbeidskracht. De berekening van het aantal sbe per arbeidskracht heeft betrekking op het totale bedrijf. Hieronder vallen niet alleen de vruchtwisselingsgewassen maar ook de eventuele veehouderij, fruitteelt en tuinbouw onder glas.

Tabel 11. Bedrijven naar het aantal regelmatig werkzame mannelijke arbeidskrachten (15 uur of meer per week per bedrijf) naar arbeidsbezetting en aantal sbe per arbeidskracht.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedr.	in % van het aantal bedrijven						
		mannelijke arbeidskrachten per bedrijf				aantal sbe per arbeidskracht[1]		
		geen	1	2	3 en meer	< 90	90-<130	130 en meer
15-<20	364	2	60	21	17	34	33	33
20-<30	786	2	55	34	9	31	24	45
30-<40	584	2	45	47	6	15	34	50
40-<50	461	2	26	57	15	10	37	53
50-<75	266	2	17	56	26	5	22	73
75 en meer	61	5	2	23	70	10	17	72
totaal	2.522	2	43	41	14	20	30	50
waarvan:								
cons.aard.bedr.	1.158	2	49	41	8	18	28	54
pootaard.bedr.	849	2	37	49	12	20	32	48
graan-/bietenbedr.	335	5	50	33	12	36	31	33
overige bedrijven	280	2	15	25	58	16	24	60

[1]op bedrijven met 1 of meer arbeidskrachten

Uit tabel 11 blijkt dat op meer dan de helft van de bedrijven beneden 30 ha 1 regelmatig werkzame mannelijke arbeidskracht aanwezig is. Op de bedrijven boven 40 ha komen overwegend 2 of meer arbeidskrachten voor.
De bedrijven met een arbeidsbezetting van 3 en meer zijn vooral te vinden bij de overige bedrijven.
Het aantal sbe per arbeidskracht is het laagste op de bedrijven van 15-<20 ha en op de graan-/bietenbedrijven.

3.3. Aantal arbeidsjaareenheden

Een volwassen, volwaardige man, die gedurende het gehele jaar 45 uur of meer per week voor het werk op het bedrijf beschikbaar is, is op 1 arbeidsjaareenheid (aje) gesteld.
Voor de berekening van het aantal arbeidskrachten in arbeidsjaareenheden zijn

de volgende normen aangehouden:

arbeidstijd per week:	45 uur en meer	1 aje
	22,5 uur tot <45 uur	0,75 aje
	15 uur tot <22,5 uur	0,40 aje
	minder dan 15 uur	0,20 aje
	1 werkweek	0,02 aje

Tot de gezinsarbeidskrachten worden gerekend de zelfstandige bedrijfshoofden, die voor eigen rekening en risico een land- of tuinbouwbedrijf exploiteren; de echtgenote en inwonende kinderen van 15 jaar en ouder en de overige inwonende familieleden (ooms, neven, nichten, enz.) voor zover deze in het bedrijf werkzaam zijn en ongeacht of zij daarvoor worden betaald of niet.

Onder niet-gezinsarbeidskrachten worden verstaan de bedrijfshoofden die niet voor eigen rekening en risico een land- of tuinbouwbedrijf exploiteren, zoals directeuren van N.V.'s, overheidsbedrijven enz.; de bedrijfsleiders, de in- en uitwonende arbeidskrachten die geen familieleden zijn van het bedrijfshoofd; de familieleden (zoons, dochters, ooms, enz.) van het bedrijfshoofd die niet op het bedrijf maar ergens anders wonen, en die familieleden die wel op het bedrijf wonen, maar een eigen huishouding voeren.

Niet regelmatig werkzame arbeidskrachten zijn personen van 15 jaar en ouder, die niet iedere week land- en of tuinbouwwerkzaamheden op het bedrijf verrichten.

In tabel 12 is een overzicht gegeven van het totale aantal aje, de arbeidsbezetting per bedrijf en de oppervlakte cultuurgrond per aje.

Uit tabel 12 blijkt dat de gemiddelde arbeidsbezetting 2 aje per bedrijf is. De bedrijven van 30-<40 ha hebben de laagste arbeidsbezetting. Van de bedrijfstypen hebben de graan-/bietenbedrijven de laagste en de overige bedrijven de hoogste arbeidsbezetting. Dit laatste type heeft ook de hoogste bezetting aan gezinsarbeidskrachten. De maatschap of een andere samenwerkingsvorm komt vooral op deze bedrijven voor. Het bouwplan bestaat vooral uit groenten in de vollegrond en bloembollen en -knollen.

De oppervlakte cultuurgrond per aje stijgt met de bedrijfsoppervlakte. De consumptie-aardappelbedrijven en de graan-/bietenbedrijven hebben met ca. 22 ha de grootste oppervlakte cultuurgrond per aje.

De oppervlakte rooivruchten varieert van 2-13 ha per aje. De bedrijven boven 40 ha en de consumptie-aardappelbedrijven hebben ca. 13 ha rooivruchten per aje.

Tabel 12. Aantal arbeidsjaareenheden en oppervlakte cultuurgrond per aje.

opp. cultuurgrond in ha	arbeidsjaareenheden					in ha per aje	
	totaal	per bedrijf				opp. cult. grond	opp. rooi-vruchten[1]
		totaal	waarvan				
			regelmatig werkzaam		niet regelmatig werkzaam		
			gezins-arb.	niet gezins-arb.			
15-<20	776	2,13	1,31	0,41	0,41	8,24	4,84
20-<30	1.491	1,90	1,24	0,42	0,24	12,98	7,76
30-<40	1.018	1,74	1,11	0,48	0,15	19,90	11,31
40-<50	895	1,94	1,02	0,78	0,14	22,81	12,68
50-<75	639	2,40	0,96	1,18	0,26	24,36	13,18
75 en meer	226	3,70	0,75	2,56	0,39	29,39	13,09
totaal	5.033	2,00	1,14	0,63	0,23	17,61	9,85
waarvan:							
cons.aard.bedr.	1.976	1,71	1,10	0,49	0,12	21,88	12,69
pootaard.bedr.	1.672	1,97	1,15	0,61	0,21	17,20	10,75
graan-/bietenbedr.	544	1,62	1,07	0,46	0,09	21,82	8,29
overige bedr.	842	4,68	1,48	1,95	1,25	5,66	2,39

[1] aardappelen, bieten, uien en bloembollen en -knollen.

4. MECHANISATIE EN BEWERKTE OPPERVLAKTE PER MACHINE

In de structuurenquête is vrij veel aandacht besteed aan de wijze van oogsten van aardappelen, suikerbieten en granen. Dit betreft het type van de oogstmachines, de eigendom o.a. van eigen bedrijf of loonwerker en de bewerkte oppervlakte per machine.

4.1. Aardappelrooimachines

In tabel 13 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven naar het gebruik van aardappelrooimachines. Hierbij maakt het geen verschil of de machine eigendom is van het eigen bedrijf of van b.v. het loonbedrijf. Het aantal bedrijven met aardappelen is bij de berekening van de percentages op 100% gesteld.

Tabel 13. Gebruik van aardappelrooimachines in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	bedr. met aard.	in % van het aantal bedrijven met aardappelen					
		aardappelrooimachine					
		voorraad	eenrijig in zakken	eenrijig met verz.b.	eenrijig in wagen	tweerijig met verz.b.	tweerijig in wagen
15-<20	269	9	4	20	33	4	31
20-<30	712	2	1	23	25	2	45
30-<40	546	1	1	21	14	2	61
40-<50	448	1	0	23	12	1	63
50-<75	253	2	1	10	7	1	79
75 en meer	57	2	-	10	2	2	84
totaal	2.285	3	1	20	18	2	56
waarvan:							
cons.aard.bedr.	1.158	2	1	11	16	2	68
pootaard.bedr.	849	1	2	36	20	3	39
graan-/bietenbedr.	194	5	1	8	15	2	68
overige bedr.	84	28	3	16	26	1	26

Uit tabel 13 blijkt dat 56% van het aantal bedrijven gebruik maakt van een tweerijige aardappelrooimachine zonder verzamelbak. De eenrijige rooiers zijn op de kleinere bedrijven van vrij veel betekenis. De eenrijige rooier met verzamelbak wordt vooral op de pootaardappelbedrijven gebruikt.
In tabel 14 is het gebruik van de belangrijkste typen rooimachines naar de rechtsvorm van de exploitatie gegeven.
Ruim 63% van de oppervlakte aardappelen wordt met een tweerijige aardappelrooimachine gerooid. Voor de eenrijige rooimachine is dit 35%.
Uit tabel 14 blijkt dat op de bedrijven beneden 20 ha de tweerijige aardappelrooimachine in eigendom van het loonbedrijf of coöperatie de grootste oppervlakte rooit. In de grootteklassen van 20 tot 75 ha komt de combinatie het

Tabel 14. Gebruik van aardappelrooimachines naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	gebruik van aardappelrooimachine									
	tweerijig in wagen					eenrijig in verzamelbak/wagen				
	bew. opp. in ha	in eigendom van				bew. opp. in ha	in eigendom van			
		eig. bedr.	com-bina-ties	andere agrar. bedr.	loon-bedr. of coöp.		eig. bedr.	com-bina-ties	andere agrar. bedr.	loon-bedr. of coöp.
15-<20	380	12	17	11	59	698	38	41	11	10
20-<30	2142	16	32	23	29	2375	46	34	13	7
30-<40	2937	24	36	14	26	1726	65	24	5	6
40-<50	3228	31	36	11	22	1668	74	17	5	3
50-<75	2901	33	34	10	23	564	81	13	3	4
75 en meer	1132	72	6	5	17	117	100	-	-	-
totaal	12719	30	32	13	25	7147	60	26	8	6
waarvan:										
cons.aard.bedr.	8303	29	33	13	25	2530	62	25	11	2
pootaard.bedr.	3614	33	32	13	22	4220	59	27	6	7
graan-/bietenbedr.	672	25	19	12	44	200	54	15	13	20
overige bedr.	130	35	-	42	22	196	54	30	5	12

meeste voor. Gezien vanuit de totale bewerkte oppervlakte is er weinig verschil tussen de bewerkte oppervlakte met tweerijige machines van het eigen bedrijf, in combinatie of van andere agrarische bedrijven, loonbedrijven of coöperaties. Bij de eenrijige machines wordt de grootste oppervlakte bewerkt met machines van het eigen bedrijf of in mede-eigendom (combinaties).
In tabel 15 is de verdeling van de bewerkte oppervlakte per machine gegeven. Dit betreft alleen de machines in eigendom of mede-eigendom.

Tabel 15. Bewerkte oppervlakte per aardappelrooimachine in % van het aantal machines in eigendom of mede-eigendom.

	aant. mach. =100	bewerkte oppervlakte in ha									
		0,01 -<5	5- <10	10- <15	15- <20	20- <25	25- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75- <100
eenrijig met verzamelbak											
eigendom	255	4	39	29	15	6	3	2	1	1	-
mede-eigendom	62	2	8	39	29	13	8	2	-	-	-
eenrijig in wagen											
eigendom	229	17	46	25	7	3	1	0	-	-	-
mede-eigendom	70	1	20	36	21	17	-	4	-	-	-
tweerijig in wagen											
eigendom	319	4	16	21	18	17	8	12	2	3	-
mede-eigendom	164	-	1	7	18	23	15	22	8	5	1

Uit tabel 15 blijkt dat met de machines in mede-eigendom een belangrijk grotere oppervlakte wordt bewerkt dan met de machines in eigendom. Het areaal per machine varieert sterk. Van de eenrijige machines heeft 12% 20 ha of meer bewerkt en van de tweerijige machines heeft 7% 40 ha of meer bewerkt.

4.2. Bietenrooimachines

In tabel 16 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven naar het gebruik van bietenrooimachines.

Tabel 16. Gebruik van bietenrooimachines in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	bedr. met s.b.	in % van het aantal bedrijven met suikerbieten				
		bietenrooimachines				
		zesrijig voorraad	een-rij	twee- en drierijig met verz.bak	twee- en drierijig in wagen	zesrijige verzamel-rooiers
15-<20	283	51	36	2	5	7
20-<30	726	44	33	2	11	10
30-<40	571	53	29	2	9	8
40-<50	458	54	26	2	9	8
50-<75	263	69	14	1	10	6
75 en meer	60	68	16	5	8	3
totaal	2.361	52	29	2	9	8
waarvan:						
cons.aard.bedr.	1.150	53	25	2	11	8
pootaard.bedr.	832	48	32	2	9	9
graan-/bietenbedr.	332	61	31	1	4	3
overige bedrijven	47	44	31	4	10	12

Uit tabel 16 blijkt dat op 52% van het aantal bedrijven de bieten worden gerooid met een zesrijige voorraadrooier. Op de bedrijven boven 50 ha ligt dit op bijna 70%.
De eenrijige bietenrooier komt vrij veel voor op de bedrijven beneden 50 ha.
In tabel 17 is het gebruik van de zesrijige rooimachines naar de rechtsvorm van exploitatie gegeven.
Uit tabel 17 blijkt dat de zesrijige rooimachines vooral eigendom zijn van loonbedrijven of coöperaties. Van de bewerkte oppervlakte door deze machines wordt 81% door loonbedrijven of coöperaties gerooid.
De zesrijige voorraadrooier komt daarnaast nog voor in mede-eigendom (combinatie). De zesrijige verzamelrooier is voor een deel afkomstig van andere agrarische bedrijven.
In tabel 18 is het gebruik van de eenrijige en twee- en drierijige rooiers naar de rechtsvorm van exploitatie gegeven.

Tabel 17. Gebruik van de zesrijige bietenrooimachine naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	gebruik van bietenrooimachines									
	zesrijige voorraadrooier					zesrijige verzamelrooier				
	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.
15-<20	817	-	1	0	99	101	-	-	5	95
20-<30	2281	-	6	4	90	496	-	-	21	79
30-<40	3072	1	11	4	85	474	-	2	19	79
40-<50	3130	-	17	4	79	394	-	-	21	79
50-<75	3013	1	18	6	76	293	-	4	16	80
75 en meer	1119	21	21	-	58	29	-	-	-	100
totaal	13432	2	13	4	81	1788	-	1	18	81
waarvan:										
cons.aard.bedr.	6920	2	16	4	77	969	-	-	23	77
pootaard.bedr.	4103	1	9	4	86	715	-	3	14	83
graan-/bietenbedr.	2291	5	10	2	83	79	-	-	6	94
overige bedr.	118	-	27	-	74	24	-	-	-	100

Tabel 18. Gebruik van de eenrijige en twee- en drierijige bietenrooimachines naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	gebruik van bietenrooimachines									
	eenrijig					twee- of drierijig in wagen				
	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.
15-<20	570	25	22	9	44	62	21	40	16	23
20-<30	1.658	36	25	9	30	575	31	51	11	7
30-<40	1.579	54	14	5	26	552	31	49	13	7
40-<50	1.434	58	17	5	19	528	26	46	23	5
50-<75	507	69	19	3	10	454	53	43	-	4
75 en meer	162	86	-	-	14	144	81	19	-	-
totaal	5.912	49	19	6	26	2.314	37	46	12	6
waarvan:										
cons.aard.bedr.	2.543	55	20	7	18	1.480	36	47	12	5
pootaard.bedr.	2.370	43	21	6	31	672	35	48	10	8
graan-/bietenbedr.	940	53	10	6	31	139	56	21	15	8
overige bedr.	58	33	-	-	69	24	40	48	-	12

Uit tabel 18 blijkt dat de eenrijige machines van het eigen bedrijf 49% van de betreffende oppervlakte suikerbieten hebben bewerkt.

De twee- en drierijige machines zijn meestal eigendom van het eigen bedrijf of van een combinatie. Op de bedrijven beneden 50 ha overheerst de combinatie. In tabel 19 is de verdeling van de bewerkte oppervlakte per bietenrooimachine gegeven.

Tabel 19. Bewerkte oppervlakte per bietenrooimachine in % van het aantal machines, in eigendom of mede-eigendom.

	aant. mach.	bewerkte oppervlakte in ha												
		0,01 -<5	5- <10	10- <15	15- <20	20- <25	25- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75- <100	100- <125	125- <150	≥ 150
zesrijige voorr.r.														
eigendom	11	-	-	-	18	9	-	9	-	27	-	36	-	-
mede-eigendom	37	-	-	-	3	3	-	11	11	22	32	14	3	3
eenrijige verz.r.														
eigendom	311	9	37	37	9	4	2	2	-	-	-	-	-	-
mede-eigendom	75	7	5	31	23	17	11	7	-	-	-	-	-	-
twee- en drierijige verz.r. in wagen														
eigendom	78	4	31	23	22	12	1	5	3	-	-	-	-	-
mede-eigendom	43	-	2	14	28	7	14	12	14	9	-	-	-	-

Uit tabel 19 blijkt dat in mede-eigendom grotere arealen per machine worden bewerkt dan in eigendom. De onderbezetting is in een aantal gevallen groot. Van de zesrijige rooimachines heeft 23% meer dan 100 ha, van de eenrijige rooimachines heeft 7% meer dan 25 ha en van de twee- en drierijige rooimachines heeft 10% meer dan 40 ha bewerkt.

4.3. Maaidorsers

In tabel 20 is het aantal bedrijven naar het gebruik van maaidorsers gegeven.

Tabel 20. Gebruik van maaidorsers naar werkbreedte in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	bedr. met granen	maaidorsers	
		≤ 4m	> 4m
15-<20	242	62	38
20-<30	644	75	25
30-<40	541	76	24
40-<50	450	75	25
50-<75	258	71	29
75 en meer	58	64	36
totaal	2193	73	27
waarvan:			
cons.aard.bedr.	1113	76	24
pootaardbedr.	721	75	25
graan-/bietenbedr.	329	61	39
overige bedrijven	30	48	52

Uit tabel 20 blijkt geen samenhang tussen de bedrijfsoppervlakte en de werkbreedte van de maaidorser. Gemiddeld maakt 27% van het aantal bedrijven gebruik van een maaidorser met een werkbreedte van meer dan 4 meter.
In tabel 21 is het gebruik van de maaidorsers naar de rechtsvorm van exploitatie gegeven.

Tabel 21. Gebruik van maaidorsers naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	gebruik van maaidorsers									
	≤ 4 m					> 4 m				
	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.
15-<20	896	19	6	13	62	605	1	-	2	97
20-<30	3.898	16	12	17	55	1.544	-	2	14	84
30-<40	5.323	36	15	14	35	1.698	6	8	3	83
40-<50	5.823	48	13	11	27	1.844	13	6	10	72
50-<75	4.433	65	13	9	13	1.682	17	5	4	73
75 en meer	1.399	83	14	-	3	1.065	70	-	-	30
totaal	21.772	44	13	12	31	8.437	16	4	6	73
waarvan:										
cons.aard.bedr.	11.680	45	13	14	28	3.683	18	5	8	69
pootaard.bedr.	6.179	34	12	13	41	2.247	15	4	8	74
graan-/bietenbedr.	3.787	57	15	6	21	2.362	17	3	3	77
overige bedrijven	127	10	-	3	87	146	-	-	-	100

Uit tabel 21 blijkt dat bij een werkbreedte van de maaidorser van 4 m of minder 44% van de bewerkte oppervlakte wordt geoogst met een maaidorser van het eigen bedrijf. Op de bedrijven van 50 ha en meer overheerst het gebruik van een eigen maaidorser, op de bedrijven van 30 ha en minder het gebruik van een maaidorser van een loonbedrijf of coöperatie.
De maaidorsers met een werkbreedte van meer dan 4 meter zijn meestal eigendom van een loonbedrijf of coöperatie. De bedrijven van 75 ha en meer vormen hierop een uitzondering.
In tabel 22 is de verdeling van de bewerkte oppervlakte per maaidorser gegeven.

Uit tabel 22 blijkt dat een groot aantal maaidorsers slechts een kleine oppervlakte per jaar bewerkt. Van de maaidorsers met een werkbreedte van 4 m en minder heeft 10% meer dan 50 ha per jaar bewerkt. Van de maaidorsers met een werkbreedte van meer dan 4 m heeft 16% meer dan 75 ha per jaar bewerkt.

Tabel 22. Bewerkte oppervlakte per maaidorser in % van het aantal machines in eigendom of mede-eigendom.

	aantal mach	bewerkte oppervlakte in ha												
		0,01 -<5	5- <10	10- <15	15- <20	20- <25	25- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75- <100	100- <125	125- <150	150 en meer
maaidorser ≤4m														
eigendom	509	2	8	16	16	18	10	15	9	4	2	-	-	0
mede-eigendom	95	-	-	7	11	9	12	18	17	20	4	-	1	1
maaidorser >4m														
eigendom	42	-	2	-	7	2	5	26	17	24	10	5	2	-
mede-eigendom	9	-	-	-	-	11	-	44	22	11	11	-	-	-

4.4. Aardappelpootmachines en precisiezaaimachines

In tabel 23 is het gebruik van de aardappelpootmachines en precisiezaaimachines naar rechtsvorm van exploitatie gegeven.

Tabel 23. Gebruik van aardappelpootmachines en precisiezaaimachines naar rechtsvorm van exploitatie in % van de bewerkte oppervlakte.

opp. cultuurgrond in ha	aardappelpootmachine					precisiezaaimachine				
	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.	bew. opp. in ha	eigen bedr.	combinatie	andere agrar. bedr.	loonbedr. of coöp.
15-<20	1.206	51	21	13	15	1.640	8	12	5	75
20-<30	4.677	55	25	12	9	5.187	11	22	11	56
30-<40	4.775	55	24	10	11	5.831	19	21	10	51
40-<50	4.951	60	23	10	8	5.640	25	24	9	42
50-<75	3.566	55	21	12	12	4.273	32	17	9	43
75 en meer	1.286	79	6	7	8	1.522	61	19	2	19
totaal	20.460	57	22	10	10	24.093	23	20	9	48
waarvan:										
cons.aard.bedr.	11.033	54	24	13	9	12.259	26	22	11	40
pootaard.bedr.	8.168	63	21	7	9	8.007	19	22	8	52
graan-/bietenbedr.	899	43	17	17	23	3.496	21	12	4	63
overige bedrijven	360	61	10	16	13	332	16	6	8	70

Uit tabel 23 blijkt dat 57% van de oppervlakte aardappelen met een pootmachine van het eigen bedrijf wordt gepoot en 22% met een pootmachine in mede-eigendom (combinatie).
Het precisiezaaien gebeurt voor 48% in loonwerk en voor 43% met een zaaimachine in eigendom of mede-eigendom. Op de bedrijven beneden 40 ha is het zaaien hoofdzakelijk loonwerk, boven 75 ha ligt de nadruk vooral op de eigen machines.
In tabel 24 is de verdeling van de bewerkte oppervlakte per machine gegeven.

Tabel 24. Bewerkte oppervlakte per machine in % van het aantal machines in eigendom of mede-eigendom.

	aantal mach.	bewerkte oppervlakte in ha										
		0,01 <5	5- <10	10- <15	15- <20	20- <25	25- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75- <100	100- <125
aardappelpootmachine												
eigendom	1.268	11	41	26	10	6	2	3	1	0	-	-
mede-eigendom	256	2	14	21	21	17	7	13	2	1	1	-
precisiezaaimachine												
eigendom	431	1	20	28	16	17	6	7	1	3	0	0
mede-eigendom	211	-	4	9	20	21	15	15	9	6	1	1

Uit tabel 24 blijkt opnieuw dat de mede-eigendom leidt tot grotere bewerkte oppervlakten per machine. Van de aardappelpootmachines heeft 6% meer dan 30 ha per jaar bewerkt. Van de precisiezaaimachines heeft 9% meer dan 40 ha per jaar bewerkt.

5. AANTAL BEDRIJVEN MET GEBRUIK VAN WERKTUIGEN

Het gebruik van de werktuigen is in % van het aantal bedrijven gegeven. Voor de trekkers, wagens, enz. is hierbij uitgegaan van het totaal aantal geënquêteerde bedrijven. Voor de werktuigen, die bestemd zijn voor een bepaald gewas, is uitgegaan van de bedrijven met aardappelen, suikerbieten of granen.

5.1. Trekkers

In tabel 25 is een overzicht gegeven van het aantal bedrijven met gebruik van trekkers.

Tabel 25. Bedrijven met gebruik van trekkers in eigendom (incl. mede-eigendom) en naar pk-klasse in % van het aantal bedrijven.

oppervlakte cultuurgrond in ha	aantal bedr.	bedr. met gebruik van				aantal bedr	bedrijven met trekkers in pk-klasse			
		geen eig. trekker	1 trekker	2 trekkers	3 en meer trekkers		t/m 50	51-70	71-100	100 en meer
15-<20	364	5	21	46	29	347	95	48	2	-
20-<30	786	3	14	56	27	759	91	60	14	0
30-<40	584	2	2	43	53	571	89	72	32	1
40-<50	461	3	1	26	70	449	91	72	45	1
50-<75	266	1	1	16	82	263	90	78	62	3
75 en meer	61	3	-	7	90	59	92	88	75	8
totaal	2.522	3	8	41	48	2448	91	66	29	1
waarvan:										
cons.aard.bedr.	1.158	2	5	44	48	1134	89	69	36	1
pootaard.bedr.	849	3	9	42	47	827	92	66	25	1
graan-/bietenbedr.	335	5	11	35	49	318	96	64	24	2
overige bedr.	180	6	12	25	57	169	95	50	7	1

Uit tabel 25 blijkt dat bijna de helft van de bedrijven over drie en meer trekkers per bedrijf beschikt. Slechts 11% van de bedrijven heeft geen eigen trekker of 1 trekker. Ruim 95% van de bedrijven met een oppervlakte van 30 ha en meer bezit twee of meer trekkers. Bijna alle bedrijven hebben een of meer trekkers van 50 pk of minder. De zwaardere trekkers komen vooral voor op de grotere bedrijven.

5.2. Werktuigen in eigendom

In de bijlagen 8.3.1 t/m 8.3.4 is het aantal bedrijven met gebruik van werktuigen gegeven in % van het aantal bedrijven. Het aantal werktuigen per bedrijf is niet bekend. Het gebruik van werktuigen is onderscheiden naar eigendom,

mede-eigendom of combinatie en naar loonbedrijven, coöperaties en andere agrarische bedrijven.

In tabel 26 is een overzicht gegeven van het percentage bedrijven met het gebruik van werktuigen in eigendom. De werktuigen die op minder dan 4% van het aantal bedrijven worden gebruikt, zijn in deze tabel buiten beschouwing gebleven.

Tabel 26. Gebruik van werktuigen in eigendom in % van het aantal bedrijven.

	grootteklasse in ha						
	15-<20	20-<30	30-<40	40-<50	50-<75	75 en meer	totaal
algemeen							
aantal bedrijven (= 100%)	364	786	584	461	266	61	2.522
trekkers met 3 of 4 wielen	91	95	96	96	98	92	95
rupstrekkers	3	2	3	3	10	18	4
loswagens ≤ 4 ton	27	32	23	21	13	20	25
" > 4 ton	7	8	9	11	12	16	29
kipwagens 3-<6 ton	28	41	58	56	53	49	47
" 6-<10 ton	8	17	32	38	47	43	26
aangedreven eggen	13	23	37	49	62	72	35
landbouwsp. <12 m	16	8	8	7	12	11	9
" 12-<20 m	32	40	44	40	31	36	38
" ≥20 m	2	4	14	23	36	39	14
kunstmeststr. ≤1100 liter	83	88	92	92	92	84	90
aardappelen							
aantal bedrijven (= 100%)	269	712	546	448	253	57	2.285
aardappelpootmachine halfautomatisch	16	9	7	8	6	16	9
" automatisch 2- en 3 r.	34	40	33	23	17	19	31
" " 4-rijig	4	7	19	33	34	56	19
aardappelrooimachine 1-rijig	25	26	25	27	19	25	25
" 2-rijig	3	4	14	18	25	53	13
" voorraad	13	4	4	3	2	7	5
aardappelsorteermachines	57	53	56	57	50	67	55
suikerbieten							
aantal bedrijven (= 100%)	283	726	571	458	263	60	2.361
precisiezaaimachine ≤6-rijig	8	12	19	25	29	43	18
bietenrooier 1-rijig	9	11	16	17	11	20	13
" 2- en 3-rijig	3	7	7	8	8	3	7
granen							
aantal bedrijven (= 100%)	242	644	541	450	258	58	2.193
maaidorser ≤4m	7	9	25	36	44	64	23
opraappersen	10	9	16	20	29	52	17
strohakselaar	0	2	4	8	11	10	5

Uit tabel 26 blijkt dat het percentage bedrijven met werktuigen in eigendom vaak toeneemt met de bedrijfsoppervlakte. Daarnaast komen op de grotere bedrijven meestal werktuigen voor met een grotere capaciteit of werkbreedte.

De volgende werktuigen worden op meer dan 50% van het aantal bedrijven in eigendom geëxploiteerd:

- trekkers met 3 of 4 wielen (91- 98%)
- kipwagens 3-<10 ton (36-100%)
- landbouwspuiten (50- 86%)

- kunstmeststrooier tot 1100 liter (83- 92%)
- aardappelpootmachine 4-rijig en minder (54- 91%)
- aardappelsorteermachines (50- 67%)

De variatie tussen de grootteklassen is tussen haakjes gegeven.

5.3. Werktuigen in mede-eigendom

In tabel 27 is een overzicht gegeven van het percentage bedrijven met het gebruik van werktuigen in mede-eigendom of combinatie. Ook hier zijn de werktuigen die op minder dan 4% van het aantal bedrijven voorkomen, buiten beschouwing gebleven.

Tabel 27. Gebruik van werktuigen in mede-eigendom of combinatie in % van het aantal bedrijven.

	grootteklasse						
	15-<20	20-<30	30-<40	40-<50	50-<75	75 en meer	totaal
algemeen							
aantal bedrijven (= 100%)	364	786	584	461	266	61	2.522
trekkers met 3 of 4 wielen	8	9	10	11	7	8	9
kipwagens 3-<6 ton	3	4	4	4	3	2	4
aangedreven eggen	6	7	10	8	9	3	8
landbouwsp. 12-<20 m	10	12	10	8	5	5	10
landbouwsp. ≥20 m	-	3	4	7	5	-	4
kunstmeststrooier ≤1100 l	6	5	4	3	2	2	4
aardappelen							
aantal bedrijven (= 100%)	269	712	546	448	253	57	2.285
aardappelpootmachine aut. 2- en 3-r.	13	10	5	6	5	-	8
aardappelpootmachine aut. 4-rijig	3	11	15	16	16	7	12
aardappelrooimachine 1-rijig	22	19	16	9	8	2	14
" 2-rijig	5	11	15	19	23	4	14
aardappelsorteermachines	12	13	8	8	6	2	10
suikerbieten							
aantal bedrijven (= 100%)	283	726	571	458	263	60	2.361
precisiezaaimachine ≤6-rijig	10	18	18	19	11	13	16
bietenrooimachine 1-rijig	5	9	5	5	3	-	6
bietenrooimachine 2- en 3-rijig	0	8	7	7	6	3	7
bietenrooimachine 6-rijig	1	2	6	8	9	9	5
granen							
aantal bedrijven (=100%)	242	644	541	450	258	58	2.193
maaidorsers ≤4 m	3	7	11	11	11	3	9
opraappersen	4	5	7	7	7	3	6
strohakselaar	-	3	6	4	7	-	4

Uit tabel 27 blijkt dat gemiddeld gezien de mede-eigendom iets minder voorkomt op de bedrijven van 75 ha en meer. De mede-eigendom op de kleinere bedrijven heeft ten opzichte van de grotere bedrijven soms betrekking op werktuigen met een kleinere werkbreedte.

De volgende werktuigen worden op 10% of meer van het aantal bedrijven in mede-eigendom geëxploiteerd:

- landbouwspuiten 12-<20 m (5-12%)
- aardappelpootmachine 4-rijig (3-16%)
- aardappelrooimachine 1-rijig (2-22%)
- aardappelrooimachine 2-rijig (5-23%)
- aardappelsorteermachines (2-13%)
- precisiezaaimachines ≤6-rijig (10-19%)

Ook hier is de variatie tussen de grootteklassen tussen haakjes weergegeven.

5.4. Werktuigen van loonbedrijven

In tabel 28 is een overzicht gegeven van het percentage bedrijven met het gebruik van werktuigen van loonbedrijven, coöperaties of van andere agrarische bedrijven.

Tabel 28. Gebruik van werktuigen van loonbedrijven, coöperaties of andere agrarische bedrijven in % van het aantal bedrijven.

	grootteklasse in ha						
	15-<20	20-<30	30-<40	40-<50	50-<75	75 en meer	totaal
algemeen							
aantal bedrijven (= 100%)	364	786	584	461	266	61	2.522
trekkers met 3 of 4 wielen	88	88	81	78	73	64	83
kipwagens	20	16	14	12	14	8	15
aangedreven eggen	13	8	6	3	4	7	7
grondontsmettingsmachines	10	11	11	9	7	7	10
landbouwspuiten	25	23	14	14	9	11	18
aardappelen							
aantal bedrijven (= 100%)	269	712	546	448	253	57	2.285
aardappelpootmachines	23	19	19	15	19	12	19
aardappelrooimachines	39	35	32	24	26	19	31
aardappelsorteermachines	8	10	10	9	11	5	10
suikerbieten							
aantal bedrijven (= 100%)	283	726	571	458	263	60	2.361
precisiezaaimachines	75	64	56	46	48	25	57
bietenrooimachines	72	63	58	51	61	43	60
granen							
aantal bedrijven (= 100%)	242	644	541	450	258	58	2.193
maaidorsers	88	85	64	50	42	24	66
opraappersen	72	66	49	43	31	22	52
veldhakselaars	7	6	5	5	5	9	6
strohakselaars	0	5	6	4	5	2	4

Uit tabel 28 blijkt dat de kleinere bedrijven meer gebruik van loonwerk maken dan de grotere bedrijven. Op meer dan 50% van het aantal bedrijven verrichten derden werkzaamheden met de volgende werktuigen:

- trekker met 3 of 4 wielen (64-88%)
- precisiezaaimachines (25-75%)
- bietenrooimachines (43-72%)

- maaidorsers (24-88%)
- opraappersen (22-72%)

De teelt van aardappelen gebeurt naar verhouding vooral met werktuigen in eigendom of mede-eigendom.

6. VERKAVELING EN GEBOUWEN

In de structuurenquête wordt onder een kavel een stuk bouwland verstaan, dat behoort tot het bedrijf en dat rondom omsloten wordt door land van een ander. Tot land van een ander wordt onder meer gerekend een spoorweg, verkeersweg, kanaal en dergelijke.
Aan elkaar grenzende stukken bouwland, welke tot hetzelfde bedrijf behoren, doch gescheiden zijn door sloten en/of paden, worden als één kavel beschouwd. Een kavel omvat een of meer percelen.

6.1. Aantal kavels en ontsluiting

In tabel 29 is een overzicht gegeven van het aantal kavels per bedrijf en de ontsluiting van de kavels door verharde wegen. Onder verharde wegen worden de openbare wegen en bedrijfswegen verstaan, die zijn voorzien van een aaneengesloten verharding of van twee verharde rijstroken, zodat bij vrijwel elke weersgesteldheid afvoer van produkten mogelijk is.

Tabel 29. Bedrijven naar aantal kavels en percentage bouwland ontsloten door een verharde weg in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedr.	aantal kavels			% ontsloten bouwland				
		1-2	3-5	6 en meer	≥80	60-<80	40-<60	20-<40	<20
15-<20	364	86	12	2	61	4	4	10	22
20-<30	786	90	8	2	75	3	6	6	10
30-<40	584	90	8	1	69	4	7	9	11
40-<50	461	90	8	2	76	4	7	8	5
50-<75	266	76	18	6	71	5	6	11	8
75 en meer	61	51	34	15	64	11	16	8	-
totaal	2.522	87	10	3	71	4	6	8	10
waarvan: cons.aard.bedr.	1.158	91	8	2	77	4	5	7	8
pootaard.bedr.	849	90	8	2	79	3	6	7	5
graan-/bietenbedr.	335	80	15	5	36	8	13	18	24
overige bedrijven	180	62	28	9	63	6	7	2	21

Uit tabel 29 blijkt dat 87% van het aantal bedrijven 1 of 2 kavels heeft. De bedrijven van 75 ha en meer en de overige bedrijven hebben relatief meer kavels per bedrijf.
Op ruim 70% van het aantal bedrijven is 80% of meer van het bouwland ontsloten door een verharde weg. Op de bedrijven van 15-<20 ha is de ontsluiting ongunstiger dan op de grotere bedrijven.
Op de graan-/bietenbedrijven is de ontsluiting veel ongunstiger dan op de

overige bedrijfstypen. De oppervlakte knol- en wortelgewassen is op deze bedrijven ook lager dan op de aardappelbedrijven.

6.2. Ploegpercelen en detailontwatering

Een ploegperceel is een stuk grond, dat bij de algemene grondbewerking als een eenheid wordt beschouwd; het ploegen kan er zonder onderbreking worden uitgevoerd. Hierbij is het niet van belang dat op een ploegperceel twee of meer gewassen worden verbouwd of de grondbewerking op verschillende tijdstippen plaatsvindt.

De ontwateringstoestand van de grond kan onder normale weersomstandigheden onvoldoende zijn doordat een buizendrainagesysteem ontbreekt of onvoldoende werkt door b.v. verstopping, ondiepe ligging of te grote onderlinge afstand van de drainreeksen. Daarnaast kan het waterpeil in de sloten zo hoog zijn, dat een drainagesysteem niet kan werken.

Bij de beoordeling van de ontwateringstoestand is rekening gehouden met de te verbouwen gewassen. De aardappelteelt stelt b.v. hogere eisen dan de graanverbouw.

In tabel 30 zijn de bedrijven ingedeeld naar de oppervlakte van de ploegpercelen van 4 ha en groter. Daarnaast is een overzicht gegeven van de toestand van de detailontwatering.

Tabel 30. Bedrijven naar het aantal ploegpercelen van 4 ha en groter en de ontwateringsbehoefte in % van het aantal bedrijven.

opp. cultuurgrond in ha	aantal bedr.	in % van de oppervlakte bouwland						
		opp.ploegpercelen 4 ha en groter			opp. met onvoldoende detailontwatering			
		>66	33-66	<33	geen	>0-<33	33-66	>66
15-<20	364	84	5	12	74	11 (10)	9 (9)	6 (5)
20-<30	786	94	2	4	78	11 (10)	5 (5)	6 (5)
30-<40	584	98	1	1	76	12 (12)	7 (7)	5 (4)
40-<50	461	98	2	0	83	10 (9)	5 (5)	2 (2)
50-<75	266	98	1	2	74	19 (18)	4 (4)	2 (2)
75 en meer	61	95	3	2	56	30 (30)	10 (10)	5 (5)
totaal	2.522	94	2	3	77	12 (11)	6 (6)	5 (4)
waarvan:								
cons.aard.bedr.	1.158	98	1	1	83	8 (8)	5 (4)	4 (3)
pootaard.bedr.	849	97	1	2	77	13 (12)	5 (5)	5 (4)
graan-/bietenbedr.	335	92	5	3	58	20 (19)	16 (16)	6 (6)
overige bedrijven	180	64	9	27	73	16 (16)	4 (3)	7 (6)

( ) 66% of meer van de totale oppervlakte bouwland met onvoldoende detailontwatering kan worden gedraineerd bij de bestaande hoofdontwatering

Uit tabel 30 blijkt dat op 94% van het aantal bedrijven 66% of meer van de

oppervlakte bouwland ligt in ploegpercelen van 4 ha en groter. Op de bedrijven van 15-<20 ha is de situatie iets ongunstiger dan het gemiddelde.
Van het aantal bedrijven heeft 77% geen moeilijkheden met de ontwatering. Op de bedrijven van 75 ha en meer ligt dit percentage op 56% en op de graan-/bietenbedrijven op 58%. Op 12% van de bedrijven is de oppervlakte bouwland met onvoldoende detailontwatering kleiner dan 33%.
De bedrijven met onvoldoende detailontwatering kunnen in de regel draineren zonder aanpassing van de hoofdontwatering.

6.3. Opslagruimte voor granen

In tabel 31 is een indeling gegeven van de capaciteit van de opslagruimte voor granen en naar de wijze van drogen.

Tabel 31. Bedrijven met granen naar droogsysteem en opslagcapaciteit van granen in % van het aantal bedrijven met opslagruimte.

opp. cultuurgrond in ha	bedrijven met indeling naar drooginstall. en capac. in tonnen									
	granen	op-slag-ruimte	verwarmde lucht				geen verwarmde lucht			
			<50	50-<100	100-<200	≥200	<50	50-<100	100-<200	≥200
15-<20	242	4	25	50	-	-	-	25	-	-
20-<30	644	24	13	25	8	4	17	33	-	-
30-<40	541	65	11	18	34	3	8	12	12	2
40-<50	450	88	3	6	40	9	2	14	24	2
50-<75	258	75	1	4	49	23	1	4	17	-
75 en meer	58	26	-	8	31	31	-	12	19	-
totaal	2.193	282	5	11	37	13	4	12	17	1
waarvan:										
cons.aard.bedr.	1.113	139	5	9	32	10	4	16	23	1
pootaard.bedr.	721	73	7	10	44	14	4	10	9	-
graan-/bietenbedr.	329	69	4	13	41	17	6	9	9	1
overige bedrijven	30	1	-	100	-	-	-	-	-	-

Uit tabel 31 blijkt dat 282 bedrijven over opslagruimte voor granen beschikken. In totaal kan 66% van het aantal bedrijven met opslagruimte drogen met verwarmde lucht.
De capaciteit van de opslagruimte ligt op de bedrijven van 40 ha en groter meestal op 100 ton of meer.

6.4. Opslagruimte voor aardappelen en stroomvoorziening

De opslagruimte voor aardappelen heeft alleen betrekking op de vorstvrije opslag van aardappelen bestemd voor aflevering. Bewaarplaatsen voor eigen poot-

goed zijn buiten beschouwing gebleven.
In tabel 32 is een indeling gegeven naar de capaciteit van de opslagruimte voor aardappelen.

Tabel 32. Bedrijven naar opslagcapaciteit van aardappelen in % van het aantal bedrijven met permanente opslag.

opp. cultuurgrond in ha	bedrijven met		indeling naar capaciteit in tonnen				
	aard.	perm. opslag	<150	150-<250	250-<500	500-<1000	≥1000
15-<20	269	166	33	28	37	2	1
20-<30	712	551	12	25	51	11	1
30-<40	546	437	3	9	55	30	3
40-<50	448	394	3	5	36	52	4
50-<75	253	212	2	4	24	49	22
75 en meer	57	49	2	2	22	33	41
totaal	2.285	1.809	8	14	43	29	6
waarvan:							
cons.aard.bedr.	1.158	965	5	9	41	38	8
pootaard.bedr.	849	700	9	18	49	20	3
graan-/bietenbedr.	194	92	29	23	36	9	3
overige bedrijven	84	52	31	29	27	8	6

Uit tabel 32 blijkt dat 1.809 bedrijven over een opslagruimte voor aardappelen beschikken. Dit is ongeveer 80% van het aantal bedrijven met aardappelen. Ruim 40% van de bedrijven heeft een opslagruimte met een capaciteit van 250-500 ton aardappelen en 35% een capaciteit van 500 ton en meer. Deze laatste capaciteit komt vooral voor op de bedrijven boven 40 ha en op de consumptie-aardappelbedrijven.
In tabel 33 is een overzicht gegeven van de krachtstroomvoorziening op de bedrijven met aardappelen.
Uit tabel 33 blijkt dat 23% van het aantal bedrijven met aardappelen over onvoldoende of geen krachtstroom beschikt. Op de bedrijven van 50-<75 ha is dit zelfs 31%. Op de bedrijven met aardappelen zonder opslag op het eigen bedrijf zijn deze percentages 18 en 22. Op deze bedrijven is de krachtstroomvoorziening iets gunstiger.
De krachtstroomvoorziening houdt geen verband met de eigendomssituatie van het hoofdbedrijfsgebouw: in beide gevallen beschikt 23% van de bedrijven over onvoldoende of geen krachtstroom.

Tabel 33. Bedrijven naar eigendom of pacht van het hoofdbedrijfsgebouw en naar stroomvoorziening in % van het aantal bedrijven met aardappelen.

opp. cultuurgrond in ha	bedr. met aard.	hoofdbedrijfsgebouw				bedr. met aard.zonder opsl.eigen bedrijf	hoofdbedrijfsgebouw			
		eigendom		pacht			eigendom		pacht	
		krachtstroom					krachtstroom			
		vold.	onv./geen	vold.	onv./geen		vold.	onv./geen	vold.	onv./geen
15-<20	269	33	8	49	10	103	31	11	52	6
20-<30	712	21	5	56	17	161	24	7	58	12
30-<40	546	25	7	54	14	109	23	6	61	11
40-<50	448	30	11	44	15	54	31	7	46	15
50-<75	253	32	15	37	16	41	22	12	56	10
75 en meer	57	37	16	39	9	8	13	25	63	-
totaal	2.285	27	8	50	15	476	26	8	56	10
waarvan:										
cons.aard.bedr.	1.158	28	7	49	16	193	28	4	56	12
pootaard.bedr.	849	21	9	54	16	149	16	10	62	11
graan-/bietenbedr.	194	34	9	50	7	102	29	19	54	7
overige bedrijven	84	52	14	24	10	32	44	19	31	6

7. SUMMARY AND CONCLUSIONS

In the Netherlands, in May 1975, an enquiry was held into the structure of agricultural holdings having at least 70 "standard farm units" * and 15 hectares of cultivated land. Of the total number of sfu on a holding, 60% or more had to be brought in by rotation crops. From November 1975 to March 1976 an additional inquiry was held. Examples of the used forms are given in Annex 8.1. As crop rotation crops are considered: cereals, pulse crops, cash crops, arable and horticultural crops for seed production, tuber- and root crops, green fodder and green manure crops, vegetables in the open, flower bulbs and ley.
Results in this report refer to the Central Seaclay Area, including parts of the province of North-Holland and the Ysel Lake Polders, with exception of Southern Flevoland.

In table 34 data are presented according to the size of the holdings in the Central Seaclay Area.
On the average, cereals, tuber- and root crops cover 80% of the total area of crop rotation crops, vegetables in the open 8%, flower bulbs 2%, arable and horticultural crops for seed production 5% and other crops 4%. Small holdings tend to grow more vegetables in the open and flower bulbs.
Yield level of seed potatoes is relatively high on farms of 15-<30 hectares; this also goes for ware potatoes on farms of 30-<75 hectares and for sugar beet on holdings of 20-<75 hectares. Farms of 15-<20 hectares show comparatively low yields of winter wheat.
In the Central Seaclay Area, 77% of the holdings are run as private enterprises; 4% are run as corporations and on 18% of the farms other kinds of partnerships are found. Cooperation is mainly based on family relations.
The average use of labour is two fully employed people on each holding. The area of cultivated land per worker shows an average of 18 hectares, varying between the sizes of the farms from 8 to 29 hectares.
The number of Standard Farm Units (sfu) per worker is considerably higher on large holdings than on small holdings.
On 60% of the farms potatoes are harvested with two rows at a time and sugar beet with six rows. Parcelling, infrastructure and drainage are relatively good in the Central Seaclay Area.
Approx. 80% of the holdings store their own potatoes.

---

*A Standard Farm Unit (sfu) is a device for measuring the size of agricultural production on a basis of factor input. One sfu is a certain amount of calculated factor costs per hectare of crops or per unit of species of animals in a base period, given an efficient level of farm management under normal circumstances.

Table 34. Data obtained from an inquiry into the structure of agricultural holdings in the Dutch Central Seaclay Area, in 1975/1976.

	farm size in ha						
	15- <20	20- <30	30- <40	40- <50	50- <75	75 and larger	total
number of holdings	354	786	584	461	266	61	2,522
crop rotation crops							
in ha per holding	16.9	24.0	34.1	43.7	57.4	104.8	34.4
as % of cultivated land	96	97	98	99	98	96	98
cropping plan in %							
cereals	20	25	30	33	32	31	29
pulse crops	1	1	1	1	1	1	1
cash crops	1	1	2	1	2	2	1
agr. and hort. seed production	4	3	4	5	7	13	5
tuber- and root crops	45	52	53	52	52	45	51
green fodder and green manure crops	0	1	0	0	0	1	0
vegetables in the open	14	10	7	7	6	6	8
flower bulbs	11	4	1	0	1	0	2
ley	4	4	2	1	0	2	2
yield level per hectare as a % of the number of holdings							
≥ 25 tons of seed potatoes	55	57	48	46	35	45	50
≥ 40 tons of ware potatoes	17	39	45	54	53	32	43
≥ 55 tons of sugar beet	22	35	35	38	35	15	34
≥ 5.5 tons of winter wheat	37	52	51	56	52	52	52
legal status of the holdings							
corporation	3	3	4	4	10	24	4
private holding of the farmer	76	80	79	76	71	43	77
partnership or other cooperation	21	15	17	20	19	32	18
use of labour							
employees per holding (fully employed)	2.13	1.90	1.74	1.94	2.40	3.70	2.00
hectares of cult.land per employee	8.24	12.98	19.90	22.81	24.36	29.39	17.61
% of holdings with ≥130 sfu per employee	33	45	50	53	73	72	50
use of machinery[1] as % of the number of holdings							
potato harvester, two rows	35	47	63	64	80	86	58
sugar beet harvester, six rows	58	54	61	62	75	71	60
combine > 4 m	38	25	24	25	29	36	27
parcelling and drainage as % of the number of holdings							
1 and 2 parcels	86	90	90	90	76	51	87
sufficient drainage	74	78	76	83	74	56	77
storage capacity as % of the number of holdings							
potatoes	62	77	80	88	84	86	79
cereals	2	4	12	20	29	45	13

[1] incl. machinery of contract worker

8. BIJLAGEN

8.1. Enquêteformulieren landbouwtelling en structuurenquête

MODEL 2

Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg
Hoofdafdeling Landbouwstatistieken

BESTEMD VOOR C.B.S.

LANDBOUWTELLING MEI 1975

Beschrijvingsbiljet vastgesteld door de Minister van Landbouw en Visserij *(art. 25 van de Landbouwwet)*

A. BIJZONDERE BEDRIJFSGEGEVENS

	rubr.	jaar	code
Leeftijd bedrijfshoofd	012		

Hoofdberoep: _____

Nevenberoep: _____

hier niets invullen

	rubr.	code	code
Rechtspositie van het bedrijfshoofd	014		

Is het bedrijfshoofd een natuurlijk persoon?
ja = 01 neen = 02

Zo ja, heeft hij de dagelijkse leiding van het bedrijf? ja = 03 neen = 04

	rubr.	code	code
Werkzaamheden buiten bedrijf	016		

Verricht het bedrijfshoofd, die zelf het bedrijf leidt, ook nog betaalde werkzaamheden buiten het land- en tuinbouwbedrijf? ja = 01 neen = 02

Zo ja, in de land- of tuinbouw jacht, bosbouw, visserij:
in loondienst = 03
zelfstandig = 04
in een andere economische sector:
in loondienst = 05
zelfstandig = 06

	rubr.	code	code
Agrarische schoolopleiding	018		

Land- en/of tuinbouwopleiding van degene die de dagelijkse leiding heeft:
universitaire = 01 lagere = 04
hogere = 02 geen = 05
middelbare = 03

Boekhouding

Wordt in 1975 door het bedrijf een boekhouding bijgehouden:
door een boekhoudbureau van één der standsorganisaties = 06
door een ander boekhoudbureau, particulier of door U zelf = 07
Geen boekhouding = 08

	rubr.	code	code
Landbouwcoöperaties	030		

Maakt het bedrijf gebruik van een coöperatie voor: zijn bevoorrading = 01
de afzet van zijn produkten = 02

	rubr.	code	code
	032		

materiaal/landbouwinstall. = 03
andere te verlenen diensten = 04
Niet van toepassing = 05

	rubr.	code	code
Contractuele bindingen	034	00	

Heeft het bedrijf in 1975 (een) contract(en) voor de afzet van zijn produkten met één of meer andere ondernemingen?
ja = 06 neen = 07

Zo ja, voor welke van onderstaande produkten en voor welk deel van de produktiewaarde? *(percentage-indeling hiernaast)*

	rubr.	Hiervan toepassing omkringen		
		t/m 50%	51 – 90%	91 – 100%
Aardappelen	036	11	21	31
Granen	038	12	22	32
Groenten en fruit	050	13	23	33
Runderen	052	14	24	34
Melk- en zuivelprodukten	054	15	25	35
Varkens	056	16	26	36
Pluimvee	058	17	27	37
Eieren *(incl. broedeieren)*	070	18	28	38

B. VEESTAPEL.

Opgeven alle op Uw bedrijf aanwezige dieren *(dus ook contractdieren)* excl. ingeschaard vee. Ingeschaard vee door de eigenaar op te geven.

		rubr.	Aantal
RUNDVEE	Jongvee *(geen mest- of weidevee)*:		
	jonger dan 1 jaar: vrouwelijk	101	
	mannelijk	103	
	1-2 jaar: vrouwelijk	105	
	mannelijk	107	
	2 jaar en ouder *(vrouwelijk)*	109	
	Melk- en kalfkoeien	121	
	Stieren voor de fokkerij 2 jaar en ouder	123	
	Mestkalveren	125	
	Ander jongvee voor de mesterij:		
	jonger dan 1 jaar: vrouwelijk	127	
	mannelijk *(incl. ossen)*	129	
	1-2 jaar: vrouwelijk	141	
	mannelijk *(incl. ossen)*	143	
	2 jaar en ouder: vrouwelijk	145	
	mannelijk *(incl. ossen)*	147	
	Mest- en weidevee 2 jaar en ouder	149	
	Totaal rundvee		
VARKENS	Biggen tot 20 kg: nog bij de zeug	161	
	niet meer bij de zeug	163	
	Mestvarkens: 20–50 kg	165	
	50 kg en meer	167	
	Fokvarkens:		
	opfokzeugjes en -beertjes 20–50 kg	169	
	opfokzeugen 50 kg en meer *(niet gedekt)*	181	
	gedekte, niet kennelijk drachtige en kennelijk drachtige zeugen	183	
	zeugen bij de biggen	185	
	overige fokzeugen	187	
	opfokberen 50 kg en meer *(nog niet dekrijp)*	189	
	dekrijpe beren	210	
	Totaal varkens		
PAARDEN *(incl. pony's)*	Jonger dan 3 jaar	230	
	3 jaar en ouder: landbouwpaarden	232	
	overige paarden	234	
	Totaal paarden		
SCHAPEN	Lammeren	236	
	Overige schapen	238	
	Totaal schapen		
KIPPEN	Slachtkuikens	250	
	Leghennen: jonger dan 5 maanden *(incl. kuikens voor de leg)*	252	
	5 maanden en ouder	254	
	Totaal kippen		
	Totale mestcapaciteit slachtkuikens	256	
EENDEN	Jonge eenden voor de slacht	270	
	Eenden *(incl. kuikens)* bestemd voor de leg	272	
	Totaal eenden		
KALKOENEN	Jonge kalkoenen voor de slacht	274	
	Kalkoenen bestemd voor broedeierenproduktie: jonger dan 7 maanden	276	
	7 maanden en ouder	278	
	Totaal kalkoenen		
	Overig pluimvee *(w.o. ganzen en parelhoenders)*	290	
	TOTAAL *(rubr. 101 t/m 290)*	292	

407400F

C. TUINBOUW OPEN GROND *(gemeten maat)*

GROENTEN open grond	rubr.	ha	a
Aardbeien	298		
Asperges	301		
Erwten *(groen te oogsten)*	303		
Sluitkool, vroege	305		
Tuinbonen	307		
Poot- en plantuien	309		
Zilveruitjes	321		
Zaai-uien	323		
Augurken	325		
Bloemkool	327		
Knolselderij	329		
Peen, *(A'domse bak en Nantes)*	341		
Winterpeen	343		
Prei	345		
Sluitkool, herfst- en bewaar-	347		
Spruitkool	349		
Stok- en stamslabonen	361		
Witlofwortel	363		
Kropsla	365		
Spinazie	367		
Overige groenten	369		
Totaal (rubr. a)		ha a	
PIT- EN STEENVRUCHTEN			
Appelen: jonger dan 1 jaar	381		
1 jaar en ouder	383		
Peren: jonger dan 1 jaar	385		
1 jaar en ouder	387		
Overige pit- en steenvruchten	389		
KLEIN FRUIT	410		
TUINBOUWZADEN	412		
BLOEMKWEKERIJGEWASSEN open grond	414		
BOOMKWEKERIJGEWASSEN open grond	416		
VASTE PLANTEN open grond	418		
BLOEMBOLLEN EN -KNOLLEN			
Hyacinten	430		
Tulpen	432		
Narcissen	434		
Gladiolen	436		
Lelies	438		
Overig bijgoed	450		
TOTAAL *(overbrengen naar H, rubr. 816)*	b		

D. VRUCHTOPVOLGING GROENTEN OPEN GROND

	rubr.	ha	a
Groenten open grond in vruchtopvolging met:			
tuinbouwgewassen	452		
andere gewassen	454		
Totaal (zie C, rubr. a)	a		

E. TUINBOUW ONDER GLAS *(gemeten maat)*

GROENTEN onder glas	rubr.	m²
Tomaten: verwarmd [1]	472	
koud	474	
Komkommers: verwarmd [1]	476	
koud	478	
Aardbeien: verwarmd [1]	490	
koud	492	
Paprika: verwarmd [1]	494	
koud	496	
Augurken: verwarmd [1]	498	
koud	501	
Overige groenten *(incl. meloenen)*: verwarmd [1]	503	
koud	505	
FRUIT onder glas	507	
BLOEMKWEKERIJGEWASSEN onder glas		
Rozen	521	
Anjers: grootbloemige	523	
tros-	525	
Chrysanten *(snijbloemen)*	527	
Gerbera's	529	
Anthuriums *(snijbloemen)*	541	
Snijgroen	543	
Potplanten	545	
Perkplanten	547	
Overige bloemkwek. gew.	549	
BOOMKWEKERIJGEWASSEN onder glas	561	
VASTE PLANTEN onder glas	563	
TOTAAL in m²	a	
TOTAAL in ha en a *(overbrengen naar H, rubr. 818)*	b	ha a
Waarvan:		
plat glas	565	
staand glas verwarmd met vaste installaties:		
aardgas	567	
lichte olie	569	
zware olie	581	
met verplaatsbare install.	583	
staand glas koud	585	

[1]) Incl. verplaatsbare installatie.

F. CHAMPIGNONTEELT

	rubr.	
Aantal cellen	587	st
Totale teeltoppervlakte	589	m²

AANTEKENINGEN D.B.H.

	ha	a
Cultuurgrond mei 1974 *(gemeten maat H, rubr. 834)*		

Wijziging 1975 t.o.v. 1974 door: _____

Teelt U dit jaar nog groenten in de open grond *(incl. witlofwortel)*? *(ja of neen)* _____

Zo ja, teelt U deze groenten op contract? *(ja of neen)* _____

G. AKKERBOUW *(gemeten maat)*

	rubr.	ha	a
Wintertarwe	610		
Zomertarwe	612		
Wintergerst	614		
Zomergerst	616		
Rogge *(geen snijrogge)*	618		
Haver	630		
Korrelmais	632		
Mengsels van granen *(voor korrelwinning)*	634		
Groene erwten *(droog te oogsten)*	650		
Schokkers	652		
Kapucijners en grauwe erwten	654		
Bruine en witte bonen	656		
Koolzaad	670		
Karwijzaad, oogst 1975	672		
Blauwmaanzaad	674		
Vlas *(incl. zaaiklaar VERhuurd, excl. zaaiklaar GEhuurd vlasland)*	678		
Suiker- en voederbietenzaad	701		
Graszaad	703		
Pootaardappelen *(N.A.K. aangegeven)*:			
op zand- of veengrond	721		
op kleigrond	723		
Consumptie- en voerzaardappelen *(excl. pootaardappelen N.A.K. aangegeven)*:			
op zand- of veengrond	725		
op kleigrond	727		
Fabrieksaardappelen *(voor de aardappelzetmeelindustrie)*	729		
Suikerbieten *(geen pootbieten)*	741		
Voederbieten *(geen pootbieten)*	743		
Luzerne *(groenvoeder)*	781		
Snijmais	785		
Overige akkerbouwgewassen:			
Naam gewas: / Bestemming:			
TOTAAL *(naar H, rubr. 810)*	a		

H. BEDRIJFSINDELING

	rubr.	Gem. maat ha	a
Akkerbouw *(zie G, rubr. a)*	810		
Blijvend grasland	812		
Tijdelijk grasland	814		
Tuinbouw:			
open grond *(zie C, rubr. b)*	816		
onder glas *(zie E, rubr. b)*	818		
Braakland	830		
Cultuurgrond *(gemeten maat)*	832		
Waarvan: eigendom	834		
pacht	836		
andere expl.vorm	838		
		Kad. maat ha	a
Cultuurgrond *(kadastrale maat)*	850		
Tuin voor eigen gebruik	852		
Grienden, riet, biezen en kerstdennen	854		
Niet in gebruik zijnde cultuurgrond	856		
Bos *(excl. grienden)*	858		
Overige gronden *(gebouwen, erf enz.)*	870		
Oppervlakte van het bedrijf	872		

BINNEN 5 DAGEN NA UITREIKING INLEVEREN BIJ DE DISTRICTSBUREAUHOUDER

Dit beschrijvingsbiljet naar waarheid ingevuld: _____ (plaatsnaam), _____ (datum) 1975

Handtekening teller:

Handtekening bedrijfshoofd of diens gemachtigde:

centraal bureau voor de statistiek
prinses beatrixlaan 428, voorburg, hoofdafdeling E1, tel. (070) 69 43 41
landbouwstatistieken

Structuurenquête akkerbouwbedrijven 1975

Naam en adres: _____

Registratienr.: ☐☐☐☐ ☐☐☐☐ ☐

Opmerkingen:

1

1. BASISGEGEVENS

Leeftijd (oudste) bedrijfshoofd ..... _____ jaar
Standaardbedrijfseenheden ..... _____ sbe
Bouwplantype ..... _____

	rubr.	gem.maat ha	a
Cultuurgrond meitelling 1975	a		
Al dan niet zaaiklaar verhuurd land	b		
a + b	c		
Al dan niet zaaiklaar gehuurd land	d		
c - d	012		
Blijvend grasland, boomgaard	e		
Bouwland (rubr.012 minus e)	014		

2. RECHTSPOSITIE VAN BEDRIJFSHOOFD/BEDRIJF

	rubr.	code
	016	

Natuurlijk persoon:
- persoonlijke onderneming ..... = 1
- maatschap of andere samenwerkingsvorm van:
  - vader en (schoon)zoon ..... = 2
  - gebroeders of kinderen ..... = 3
  - overige relaties ..... = 4

Rechtspersoon:
- vennootschap onder firma ..... = 5
- besloten vennootschap ..... = 6
- command. vennootschap ..... = 7
- stichting ..... = 8
- overheid ..... = 9

3. BEDRIJFSOPVOLGING

(Alleen op te geven door zelfstandige bedrijfshoofden van 50 jaar en ouder)

Is er een mann. bedrijfsopvolger van 15 jaar of ouder beschikbaar?
- ja, een (schoon)zoon ..... = 1
- ja, een ander persoon ..... = 2
- neen ..... = 3
- niet van toepassing ..... = 0

4. HOOFDBEDRIJFSGEBOUW

Het hoofdbedrijfsgebouw is:
- in eigendom ..... = 4
- gepacht ..... = 5

5. BEDRIJFSVERKAVELING

Uit hoeveel kavels bestaat het bouwland ?
- 1 of 2 ..... = 6
- 3 tot en met 5 ..... = 7
- 6 en meer ..... = 8

6. OPPERVLAKTE PLOEGPERCELEN

	rubr.	ha	a
Totale oppervlakte van de ploegpercelen kleiner dan 4 ha per perceel	018		
Totale oppervlakte van de ploegpercelen 4 ha en groter per perceel	030		

7. ONTSLUITING

Totale oppervlakte bouwland ontsloten door verharde weg	032		

8. ONTWATERING

Op hoeveel ha van het bouwland laat de detailontwatering te wensen over ? .	034		
Hoeveel ha van deze oppervlakte kan gedraineerd worden bij de bestaande hoofdontwatering ?	036		

AARDAPPELEN

9. OPBRENGSTNIVEAU 1975

	rubr.	code
	038	

Pootaardappelen (incl. uitval)
- geen ..... = 0
- minder dan 20 000 kg per ha ... = 1
- 20 000 tot 25 000 kg " " ... = 2
- 25 000 tot 30 000 kg " " ... = 3
- 30 000 tot 35 000 kg " " ... = 4
- 35 000 en meer kg " " ... = 5

Consumptie-aardappelen (incl. uitval)
- geen ..... = 0
- minder dan 30 000 kg per ha ... = 1
- 30 000 tot 35 000 kg " " ... = 2
- 35 000 tot 40 000 kg " " ... = 3
- 40 000 tot 45 000 kg " " ... = 4
- 45 000 en meer kg " " ... = 5

Fabrieksaardappelen
- geen ..... = 0
- minder dan 30 000 kg per ha ... = 1
- 30 000 tot 35 000 kg " " ... = 2
- 35 000 tot 40 000 kg " " ... = 3
- 40 000 tot 45 000 kg " " ... = 4
- 45 000 en meer kg " " ... = 5

10. OPSLAGRUIMTE

Is op het bedrijf een opslagruimte voor aardappelen aanwezig ?
- ja .... = 1
- neen .. = 2

	rubr.	ton
Zo ja: in eigen gebruik met een capaciteit van	052	
in mede-gebruik met een capaciteit van	054	

Indien geen opslagruimte voor aardappelen op het bedrijf aanwezig is, worden aardappelen dan elders opgeslagen (voor rekening van bedrijfshoofd) ?

rubr.	code
056	

ja .. = 1
neen = 2

G R A N E N

11. OPBRENGSTNIVEAU 1975

Wintertarwe

geen ..... = 0
minder dan 4 000 kg per ha .. = 1
4 000 tot 4 500 kg " " .. = 2
4 500 tot 5 000 kg " " .. = 3
5 000 tot 5 500 kg " " .. = 4
5 500 en meer kg " " .. = 5

12. GRAANDROOGINSTALLATIE

Is op het bedrijf een graandrooginstallatie aanwezig ?

ja, met verwarmde lucht ..... = 6
ja, met onverwarmde lucht ... = 7
neen, niet aanwezig ..... = 8

13. OPSLAGRUIMTE

Is op het bedrijf een opslagruimte voor granen aanwezig ?

ja .. = 1
neen = 2

Zo ja, in eigen gebruik met een capaciteit van .....

in mede-gebruik met een capaciteit van .....

rubr.	ton
058	
070	

S U I K E R B I E T E N

rubr.	code
072	0

14. OPBRENGSTNIVEAU 1975

geen ..... = 0
minder dan 35 000 kg per ha = 1
35 000 tot 40 000 kg " " = 2
40 000 tot 45 000 kg " " = 3
45 000 tot 50 000 kg " " = 4
50 000 tot 55 000 kg " " = 5
55 000 en meer kg " " = 6

15. KRACHTSTROOM

Heeft het bedrijf de beschikking over krachtstroom ?

ja, voldoende ..... = 7
ja, doch onvoldoende ..... = 8
neen ..... = 9

16. TREKKERS IN MEDE-EIGENDOM

Maakt U gebruik van één of meer trekkers in mede-eigendom (ongeacht waar de trekkers aanwezig zijn) ?

ja ...= 1
neen = 2

Zo ja, per trekker het aantal pk hiernaast vermelden (voor elke trekker een afzonderlijke regel invullen)

rubr.	aantal pk
074	
074	
074	
074	
074	
074	
074	

17. WERKTUIGEN EN BEWERKTE OPPERVLAKTE 1975

2	Rubr.	Gebruikte werktuigen in eigendom					Gebruikte werktuigen in mede-eigendom					Bewerkte oppervlakte op eigen bedrijf met werktuigen in eigendom van:									
		Aantal	Bewerkte oppervlakte				Aantal 1)	Bewerkte oppervlakte				ander agrarisch bedr.		coöperatie		loonwerker					
			op eigen bedrijf		op andere bedrijven			op eigen bedrijf		op andere bedrijven											
		stuks	ha	a	ha	a	stuks	ha	a	ha	a	ha	a	ha	a	ha	a				
		1	2		3		4	5		6		7		8		9					
Maaidorsers:																					
werkbreedte: 4 meter en minder .	10																				
meer dan 4 meter ..	11																				
Aardappelrooimachines:																					
1-rijig: in zakken	12																				
met verzamelbak	13																				
in wagen	14																				
2-rijig: met verzamelbak	15																				
in wagen	16																				
voorraadrooiers	17																				
Bietenrooimachines:																					
voorraadrooiers, 6-rijig	18																				
verzamelrooiers:																					
1-rijig	19																				
2-en 3-rijig: met verzamelbak ..	20																				
in wagen	21																				
6-rijig	22																				
Precisiezaaimachines	23																				
Aardappelpootmachines	24																				

1) Op te geven door degene waar de machine in de winter gestald is.

Handtekening teller:

(plaatsnaam) , (datum) 1975

8.2. Gewassen voor vruchtwisseling in de vollegrond

Granen:
Wintertarwe
Zomertarwe
Wintergerst
Zomergerst
Rogge
Haver
Korrelmaïs
Mengsels van granen

Peulvruchten (droog te oogsten):
Groene erwten
Schokkers
Kapucijners en grauwe erwten
Bruine en witte bonen
Veldbonen

Handelsgewassen:
Koolzaad
Karwijzaad
Blauwmaanzaad
Vlas
Overige handelsgewassen

Landbouwzaden:
Graszaad
Overige landbouwzaden

Knol- en wortelgewassen:
Pootaardappelen
Consumptie-aardappelen
Fabrieksaardappelen
Suikerbieten
Voederbieten
Overige knol- en wortelgewassen

Groenvoeder- en groenbemestingsgewassen:
Snijmaïs
Overige groenvoeder- en groenbemestingsgewassen

Groenten vollegrond:
Aardbeien
Asperges
Bloemkool
Erwten (groen te oogsten)
Tuinbonen
Vroege sluitkool
Poot- en plantuien
Zilveruitjes
Zaaiuien
Overige groenten

Bloembollen en -knollen:
Hyacinten
Tulpen
Narcissen
Gladiolen
Lelies
Overig bijgoed

Tuinbouwzaden

Tijdelijk grasland

8.3.1. Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven

grootteklasse of bedrijfstype	15 - <20 ha					20 - <30 ha				
	aantal bedr. (=100%)	in % van aantal bedrijven[1]				aantal bedr. (=100%)	in % van aantal bedrijven			
		eigendom		in mede-eigendom (combinatie)	loonbedr., coöp., andere agrar. bedr.		eigendom		in mede-eigendom (combinatie)	loonbedr., coöp., andere agrar. bedr.
		voor trekkers	overige				voor trekkers	overige		
Algemeen	364					786				
Trekkers										
2 of minder wielen			12	0	1			2	0	0
3 of 4 wielen			91	8	88			95	9	88
rupstrekkers			3	1	0			2	1	1
opraapwagens		2	-	-	3		3	-	1	3
Loswagens totaal		34	-	2	3		39	-	2	4
w.v.: ≤4 ton		27	-	2			32	-	2	
>4 ton		7	-	-			8	-	0	
Kipwagens totaal		36	-	4	20		59	0	5	16
w.v.: 3 - 6 ton		28	-	3			41	0	4	
6 - <10 ton		8	-	1			17	-	2	
≥10 ton		-	-	-			0	-	-	
aangedreven eggen		13	-	6	13		23	-	7	8
grondontsmettingsmach.		2	-	-	10		3	0	2	11
Landbouwspuiten totaal		49	-	13	25		53	0	18	23
w.v.: <12 m		16	-	4			8	-	2	
12 - <20 m		32	-	10			40	0	12	
≥20 m		2	-	-			4	0	3	
Kunstmeststrooiers totaal		84	0	6	5		89	0	5	3
w.v.: 1100 liter		83	0	6			88	0	5	
1100 liter		1	-	0			1	-	0	
Aardappelen	269					712				
Aardappelpootmachines totaal		54	0	21	23		57	0	25	19
w.v.: halfautom.		16	0	4			9	-	2	
autom. 2 en 3 rijïg		34	0	13			40	0	10	
autom. 4 rijïg		4	-	3			7	0	11	
autom. >4 rijïg		-	-	0			0	-	1	
Aardappelrooimachines totaal		41	1	28	39		35	1	31	35
w.v.: 1 rijïg in zakken		6	-	3			2	-	2	
1 rijïg met verzamelb.		6	-	6			10	-	8	
1 rijïg in wagen		13	-	13			14	0	9	
2 rijïg met verzamelb.		0	-	1			0	-	2	
2 rijïg in wagen		3	-	4			4	0	9	
voorraadrooiers		12	1	2			4	0	1	
aardappelsorteermachines		16	41	12	8		11	42	13	10
Suikerbieten	283					726				
Precisiezaaimachines totaal		10	-	11	75		13	0	21	64
w.v.: ≤6 rijïg		8	-	10			12	0	18	
7 - 12 rijïg		1	-	0			1	-	2	
>12 rijïg		-	-	-			0	-	0	
rijendunner		-	-	-	1		2	-	1	1
Bietenrooimachines totaal		12	-	11	72		18	0	19	63
w.v.: kopper en ontbl. mach.		1	-	2			2	-	2	
6 rijïge voorraadr.		0	-	1			1	0	2	
bietenlader		-	-	0			0	-	2	
1 rijïge verzamelr.		9	-	5			11	0	9	
2 en 3-rijïg met verz.b.		1	-	0			2	-	3	
2 en 3 rijïg in wagen		2	-	4			5	-	5	
6 rijïge verzamelr.		-	-	-			-	-	0	
Granen	242					644				
Maaidorsers totaal		0	7	3	88		2	7	8	85
w.v.: ≤4 m		0	7	3			2	7	7	
>4 m		-	-	-			-	0	0	
opraappersen		10	-	4	72		9	-	5	66
veldhakselaar		0	-	-	7		2	-	2	6
strohakselaar		0	-	-	0		2	-	3	5

[1] 0 = het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid;
- = nul.

8.3.2. Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven

grootteklasse of bedrijfstype	30 - <40 ha				40 - <50 ha			
	aantal bedr. (=100%)	in % van aantal bedrijven: eigendom voor trekkers	eigendom overige	in mede-eigendom (combinatie)	loonbedr., coöp., andere agrar. bedr.	aantal bedr. (=100%)	eigendom voor trekkers	eigendom overige	in mede-eigendom (combinatie)	loonbedr., coöp., andere agrar. bedr.
Algemeen	584					461				
Trekkers										
2 of minder wielen			1	-	0			0	-	0
3 of 4 wielen			96	10	81			96	11	78
rupstrekkers			3	1	0			3	0	0
opraapwagens		2	-	-	2		1	-	-	1
Loswagens totaal		31	1	1	3		32	1	2	2
w.v.: ⩽4 ton		23	-	1			21	-	1	
>4 ton		8	1	0			10	1	1	
Kipwagens totaal		89	1	6	14		92	2	7	12
w.v.: 3 - <6 ton		57	1	4			55	1	4	
6 -<10 ton		32	-	2			37	1	3	
⩾10 ton		1	-	-			1	-	0	
aangedreven eggen		37	-	10	6		49	0	8	3
grondontsmettingsmachines		3	-	1	11		2	-	2	9
Landbouwspuiten totaal		65	1	18	14		69	1	16	14
w.v.: <12 m		8	-	3			7	-	1	
12 - <20 m		43	1	10			40	0	8	
⩾20 m		14	-	4			23	0	7	
Kunstmeststrooiers totaal		93	1	4	1		93	1	3	2
w.v.: ⩽1100 liter		91	1	4			91	1	3	
>1100 liter		2	-	0			2	0	0	
Aardappelen	546					448				
Aardappelpootmachines totaal		61	1	24	19		66	1	27	15
w.v.: halfautom.		7	0	1			8	0	2	
autom. 2 en 3 rijïg		33	0	5			23	0	6	
autom. 4 rijïg		19	0	15			33	0	16	
autom. >4 rijïg		2	-	3			2	-	3	
Aardappelrooimachines totaal		43	1	28	32		47	2	29	24
w.v.: 1 rijïg in zakken		3	-	2			2	-	2	
1 rijïg met verzamelb.		12	-	4			15	0	4	
1 rijïg in wagen		10	0	6			10	0	3	
2 rijïg met verzamelb.		1	-	1			1	-	2	
2 rijïg in wagen		13	-	14			16	1	17	
voorraadrooiers		3	1	1			3	0	1	
aardappelsorteermachines		12	44	8	10		13	44	8	9
Suikerbieten	571					458				
Precisiezaaimachines totaal		21	-	21	56		28	0	23	46
w.v.: ⩽6 rijïg		19	-	18			25	0	19	
7 - 12 rijïg		2	-	3			3	0	4	
>12 rijïg		-	-	-			0	-	0	
rijendunner		2	-	2	3		3	-	4	2
Bietenrooimachines totaal		24	0	19	58		26	0	19	51
w.v.: kopper en ontbl.mach.		1	-	4			2	-	4	
6 rijïge voorraadr.		1	-	4			1	-	6	
bietenlader		0	-	4			1	-	5	
1 rijïge verzamelr.		16	0	5			17	0	5	
2 en 3 rijïg met verzamelb		2	-	3			3	-	2	
2 en 3 rijïg in wagen		5	-	4			5	-	5	
6 rijïge verzamelr.		-	-	2			-	-	2	
Granen	541					450				
Maaidorsers totaal		4	22	12	64		9	29	12	50
w.v.: ⩽4 m		4	21	11			8	28	11	
>4 m		-	1	1			1	2	1	
opraappersen		16	0	7	49		20	0	7	43
veldhakselaar		1	-	1	5		2	-	1	5
strohakselaar		4	-	6	6		8	0	4	4

8.3.3. Bedrijven met gebruik van werktuigen in % van het aantal bedrijven

grootteklasse of bedrijfstype	50 - <75 ha					75 ha en meer				
	aantal bedr. (=100%)	in % van aantal bedrijven				aantal bedr. (=100%)	in % van aantal bedrijven			
		eigendom		in mede-eigendom (combinatie)	loonbedr., coöp., andere agrar. bedr.		eigendom		in mede-eigendom (combinatie)	loonbedr., coöp., andere agrar. bedr.
		voor trekkers	overige				voor trekkers	overige		
Algemeen	266					51				
Trekkers										
2 of minder wielen					0			3	-	-
3 of 4 wielen			98	7	73			92	8	64
rupstrekkers			10	2	0			18		
opraapwagens		0	-	-	1		2	-	-	3
Loswagens totaal		23	2	0	1		36	-	2	3
w.v.: ≤4 ton		13	-	0			20	-	2	
>4 ton		10	2	-			16	-	-	
Kipwagens totaal		104	2	6	14		107	-	8	8
w.v.: 3 - <6 ton		51	2	3			49	-	2	
6 - <10 ton		46	1	2			43	-	2	
≥10 ton		7	-	0			15	-	5	
aangedreven eggen		62	-	9	4		72	-	3	7
grondontsmettingsmach.		3	-	-	7		3	-	-	7
Landbouwspuiten totaal		78	1	13	9		85	2	5	11
w.v.: <12 m		12	-	3			11	-	-	
12 - <20 m		31	-	5			34	2	5	
≥20 m		35	1	5			39	-	-	
Kunstmeststrooiers totaal		96	2	2	2		98	2	2	2
w.v.: ≤1100 liter		90	2	2			84	-	2	
>1100 liter		6	-	-			15	2	-	
Aardappelen	253					57				
Aardappelpootmachines totaal		58	2	24	19		93	-	9	12
w.v.: halfautom.		6	0	1			16	-	2	
autom. 2 en 3 rijïg		16	1	5			19	-	-	
autom. 4 rijïg		33	1	16			56	-	7	
autom. >4 rijïg		2	-	3			2	-	-	
Aardappelrooimachines totaal		44	2	32	26		79	9	5	19
w.v.: 1 rijïg in zakken		4	-	2			5	-	-	
1 rijïg met verzamelb.		8	-	3			11	-	2	
1 rijïg in wagen		7	-	3			9	4	-	
2 rijïg met verzamelb.		2	0	3			2	-	-	
2 rijïg in wagen		22	1	20			47	4	4	
voorraadrooiers		2	0	2			5	2	-	
aardappelsorteermachines		12	38	6	11		7	60	2	5
Suikerbieten	263					60				
Precisiezaaimachines totaal		34	0	16	48		58	-	15	25
w.v.: ≤6 rijïg		29	0	11			43	-	13	
7 - 12 rijïg		5	-	5			13	-	2	
>12 rijïg		-	-	-			2	-	-	
rijendunner		7	-	4	2		22	-	7	5
Bietenrooimachines totaal		21	1	19	61		35	3	12	43
w.v.: kopper en ontbl. mach.		1	-	6			5	-	3	
6 rijïge voorraadr.		2	0	6			5	2	7	
bietenlader		2	-	7			8	-	7	
1 rijïge verzamelr.		11	-	3			20	-	-	
2 en 3 rijïge met verz.b.		2	-	1			3	-	-	
2 en 3 rijïge in wagen		6	0	5			7	2	3	
6 rijïge verzamelr.		-	-	3			-	-	2	
Granen	258					58				
Maaidorsers totaal		8	40	13	42		14	60	3	24
w.v.: ≤4 m		8	36	11			12	52	3	
>4 m		-	4	2			2	9	-	
opraappersen		29	-	7	31		52	-	3	22
veldhakselaar		1	-	1	5		5	-	-	9
strohakselaar		11	0	7	5		10	-	-	2

grootteklasse of bedrijfstype	alle bedrijven			
	aantal bedr. (=100%)	in % van het aantal bedr.		
		eigendom voor trekkers	eigendom overige	in medeeigendom (combinatie)	loonbedr., coöp., andere agrar. bedr.
Algemeen	2.522				
Trekkers					
2 of minder wielen			3	0	0
3 of 4 wielen			95	9	83
rupstrekkers			4	1	0
opraapwagens		2	-	0	2
Loswagens totaal		33	0	2	3
w.v.: <4 ton		25	-	1	
≥4 ton		9	0	0	
Kipwagens totaal		75	1	6	15
w.v.: 3-<6 ton		47	0	4	
6-<10 ton		26	0	2	
≥10 ton		2	-	0	
aangedreven eggen		35	0	8	7
grondontsmettingsmachines		2	0	1	10
Landbouwspuiten totaal		62	1	16	18
w.v.: <12 m		9	0	3	
12-<20 m		38	0	10	
≥20 m		14	0	4	
Kunstmeststrooiers totaal		91	1	4	3
w.v.: ≤1100 liter		89	1	4	
>1100 liter		2	0	0	
Aardappelen	2.285				
Aardappelpootmachines totaal		60	1	24	19
w.v.: halfautomatisch		9	0	2	
automatisch 2- en 3-rijig		31	0	8	
automatisch 4-rijig		19	0	12	
automatisch >4-rijig		1	-	2	
Aardappelrooimachines totaal		42	1	29	31
w.v.: 1-rijig in zakken		3	-	2	
1-rijig met verzamelbak		11	0	5	
1-rijig in wagen		11	0	7	
2-rijig met verzamelbak		1	0	2	
2-rijig in wagen		12	0	12	
voorraadrooiers		4	1	1	
aardappelsorteermachines		12	43	10	9
Suikerbieten	2.361				
Precisiezaaimachines totaal		21	0	19	57
w.v.: ≤6-rijig		18	0	16	
7-12-rijig		2	0	3	
>12-rijig		0	-	0	
rijendunner		3	-	2	2
Bietenrooimachines totaal		21	0	18	60
w.v.: kopper en ontbl.machine		1	-	4	
6-rijige voorraadrooier		1	0	4	
bietenlader		1	-	4	
1-rijige verzamelrooier		13	0	6	
2- en 3-rijige met verz.bak		2	-	2	
2- en 3-rijig in wagen		5	0	5	
6-rijige verzamelrooier		0	-	1	
Granen	2.193				
Maaidorsers totaal		5	21	10	66
w.v.: ≤4 m		4	19	9	
>4 m		0	1	1	
opraappersen		17	0	6	52
veldhakselaar		2	-	1	6
strohakselaar		5	0	4	4